

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 05045

DER GEREKHTER HERSHER

J. F. Rutherford

*Permanent preservation of this book was made possible
by Dr. Miriam Mazor
in honor of
her father Sidney Dushman's 90th birthday*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

דער גערעכטער הערשער

דערקלערט אין

צוויי ביבלישע אָפּהאַנדלונגען

פון

דזש. פ. רומערפארד.

“Righteous Ruler”
Yiddish

3	פאַרוואָרט
7	וועלט-הערשאַפט
27	אַנטלויפט איצט

די דאזיקע קרעפטיקע, פארכאפנדיקע בשורה,
 וואָס איר וועט און דעם ביכל ליווענען, איז
 געווען באַגריסט מיט פרייד און לויב אין
 אַוסטראַליע, זיד-אַפריקע, אייראָפע, וועסט-
 אינדיע און דעם צפון-אַמעריקאַנעם קאָנטי-
 נענט, וואו דאָס איז געהערט געוואָרן די-
 רעקט דורך אַן אומגעוויינלעךער טראַנסקאָנטי-
 נענטאַלער ראַדיאָ-קייט, און דורך אַ וועלט-
 אַרומכאַפנדיקע קורץ-כוואַלעדיקע טראַנסמי-
 סיע.

פאַלגלעך וועט די דערשיינונג פון דעמדאָ-
 זיקן ביכל ווערן מיט פאַרגעניגן באַגריסט
 פון מאַסן ראַדיאָ-צוהערער. אייך, און אַלע
 מענטשן פון גוטן ווילן, וועט דאָס זיכער
 געפעלן און איר וועט געניסן נוצן פון דעם.

COPYRIGHTED 1934
 AND PUBLISHED BY

W A T C H T O W E R
 BIBLE AND TRACT SOCIETY

International Bible Students Association
 Brooklyn, New York, U. S. A.

Made in United States of America

אַפטיילונגען:

לאַנדאָן, מאַגדעבורג, פאַריז, טאַראַנטאָ,
 סטראַטפילד, קעיוו טאָון, בערוו, קאַפּענ-
 האַגען, סטאַקהאַלם, און אַנדערע שטעט.

פ א ר ו א ר ט

א גערעכטער הערשער אין די ערנסטע גארונג פון אלע ערלעכע מענטשן. נאך פילע יארהונדערטער פון פארזוכן מצד דעם מענטשן אויפצובויען אן אידעאלע רעגירונג אין דורכפאל דער נעטער רעזולטאט, און די מענטשן זיינען אנטר מומיקט, צעטומלט און עלנט. ביי אלע פעלקער האבן די מענטשן געליטן צוליב די אומגערעכטע הערשער, און די דאזיקע לידן זיינען ביי היינטיקן טאג נאך ערגער איידער אין די פארגאנגענע צייטן. דאס שפריכוואָרט, געשריבן מיט א סך יארהונדערטער צוריק, איז היינט פונקט אזוי אמתדיק: „ווי א ברילנדיקער לייב, און א ליארמענדיקער בער, אזוי איז א פארברעכערישער הערשער איבער אן ארימען פאלק. דער (הערשער) וועמען עס פעלט פארשטאנד איז אויך א גרויסער אונטערדיקער. — משלי 28: 15, 16.

א הויז עטלעכע אויסנאמען האבן די מענטשן פאר-לאָרן די האַפענונג, ווען ניט איז צו האָבן א גערעכטן הער-שער און א געזאָרטע רעגירונג. דאָס פעלן פון האַפענונג ביי זיי איז מערסטן צוליב דער אַפּוועזנקייט פון זייער וויסן וועגן דער אורזאך פון דער וועלט-נויט און צוליב זייער צעטומלעניש. א מאַן נעמט אָן א הויבן אַמט אַלס הער-שער און איז מודיע די מענטשן, אז ער „גלויבט אין א געט-לעכער פירונג“, און די האַפענונג פון די מענטשן ווערט פאר א צייט ווידער אויפגעלעבט; נאָר ווען זיי וואוינען-בוי דעם דורכפאל פון דעם הערשער צו ברענגען גערעכטיגקייט, שלום און וואוילזיין, פארלירן זיי דעם גלויבן אין דעם מענטשן און אין גאָט. דער רעזולטאט איז די פאָרגרעסערונג פון אומגערעכטיגקייט און פארברעכן.

זייט ניט געאיילט, ארויפצולייגן אויף די פלייצעס פון דעם אומפולקאמענעם מענטשן די באשולדיקונג פאר אזא נויט-לאַגע. אלע מענטשן מאַכן טעותים, ניט קוקנדיק אויף

זייערע גוטע כוונות. דאָס פעלן פון אַ ריכטיקער פאַר-
שטענדנעניש איז די אורזאך פון אַ סך אַזעלכע מעותים
מצד דעם רעגירנדיקן און מצד די רעגירטע. „וואו עס איז
ניטאָ קיין זעאונג, קומט אום דאָס פּאַלק“ (משלי 18:29).
אַ מענטש קאָן גרינג זאָגן, „איך פאַרלאָז זיך אויף געמלעכער
פירונג אין דעם אויספיר פון רעגירונגענינים“, אָבער צו
זיין געטלעך געפירט, איז אַ גאָר אַנדערע זאַך. גאָט פירט
מענטשן מיט און דורך זיין וואָרט, וואָס איז פאַרצייכנט אין
דער ביבל. „דיין וואָרט איז אַ ליכט פאַר מייע פיס און
אַ באַלייכטונג פאַר מיין שטעג. (תהלים 105:119) דער איינ-
ציקער אופן, צו וויסן גאָטס צוועק, איז צו ווערן געלערנט
פון זיין וואָרט. „די עלנדע וועט ער פירן אין וועג פון געד-
רעכטיקייט.“ — תהלים 9:25.

איר וועט געפינען אין דער ביבל, אַז גאָט דערקלערט
קלאָר, פאַרוואָס די הערשאַפט פון דער וועלט איז אומגע-
רעכט. בעסער פון אַלץ, איר קאָנט דאָרט דערלערנען, אַז
גאָט יהוה איז דער גערעכטער, וויזער און ליבנדיקער גאָט,
און אַז אינגליכן, דורך זיין גנאָד, וועט קומען דער סוף פון
אומגערעכטער הערשאַפט, און די הערשאַפט פון גערעכטיקייט
וועט פאַרנעמען איר אָרט און וועט פאַרגעזעצט ווערן אויף
איביק. דאָרט איז פאַראַן, אין אייער מעגלעכקייט דאָס צו
דערגרייכן, דערדאָזיקער גרויסער אוצר פון ניט-אַפּשעצבאַרן
וויסן, און דאָס דערגרייכן פון דעמדאָזיקן וויסן וועט איך
ברענגען אַ רואיקן געמיט און צופרידנקייט אַריבער דעם
באשרייבן פון מענטשלעכע ווערטער.

דאָס וואָס פאַלגט אין דעמדאָזיקן ביכל איז ארויסגע-
געבן געוואָרן צוליבן איינצעלנעם צוועק, צו מאַכן מעגלעך
פאַר אייך, צו געפינען אין דער ביבל, וואו די דאָזיקע אמתן
זיינען פאַרשריבן, און צוצושטעלן ביי זייער זייט די פאַסטן,
שוין באַקאַנטע פאַר אייך, און דורך דעמדאָזיקן אופן צו
דערגרייכן אַ גערעכטן און פאַסיקן באַשלוס. דידאָזיקע אמתן
וועלן אייך באווייזן, הינטער יעדן צווייפל, אַז אַ גרויסער
איבערבייט אין וועלט-ענינים איז איצט אין גאַנג, און אַז אין
משך פון אַ קורצער צייט וועלן די ענינים פון מענטשן אויף

אונזער ערד געפירט ווערן אין אַ שטרענגער גערעכטיקייט, ברענגענדיק צו אַלע ערלעכע מענטשן זייערע אויפריכטיקסטע האַרץ־פאַרלאַנגען. צו דערגרייכן איצט דאָסדאָזיקע וויסן, אין פון דעם גרעסטן ווערט פאַר אײך, ווייל ווען אַזא וויסן און אונטערריכט ווערט נאָכגעפאַלגט, נאָכדעם ווי מען דער־גרייכט עס, וועט איר געפירט ווערן פון געטלעכער חכמה. „גליקלעך איז דער מענטש, וואָס דערווערבט חכמה, און דער מענטש, וואָס באַקומט פאַרשטאַנד.“ — משלי 13:3.

לערנט פון די נאָכפאַלגנדיקע זייטן, ווי אזוי אין משך פון אַ קורצער צייט וועט די וועלט ווערן קאָנטראָלירט, און, לערנענדיק דאָס, וועט איר אויך אוינסעפינען, אַז דער איבער־בייט וועט ווערן באַגלייט מיט די גרעסטע אַנגסטן, וועלכע די וועלט האָט ווען ניט איז געזען. איר וועט נאָרן צו וויסן, וואָס פאַראַ וועג איר זאָלט אויסקלייבן, און אין דעמדאָזיקן ביכל וועט איר געפינען אָנגעוויזן דעם באַשטימטן וועג פון דעטונג, און אַז איצט איז די ריכטיקע צייט, צו אַנטלויפן אין דעם איינציקן אָרט פון זיכערקייט.

וועלט-הערשאפט

(דורך דער אינטערנאציאנאלער ראדיא-פארבינדונג פון לאַס אַנגע-
לעס, 25 מערץ 1934. רעדע, געהאלטן פון ריכטער רוסערפארד.)

עס איז געווען מיין פריווילעגיע פאר די פארנאנגענע
עטליכע יאָר, איבערצוגעבן די מענטשן גאָטס בשורה פֿין
אמת, ווי דאָס איז פֿאַרנעבראכט אין דער ביבל, נוצנדיק פֿאַר
דעמדאָזיקן צוועק די ראדיאָ. דער אמת איז ניט פֿאַפּולער,
דערפֿאַר רופט ער אַרויס אַ סך קעגנערשאפט. נינצן יאָר-
הונדערטער צוריק האָט גאָט אַראָפּגעשיקט ישוע אויף דער
ערד, איבערצוגעבן זיין בשורה פון אמת. ישוע האָט גע-
טריי דורכגעפירט זיין אויפֿטראַג און איז געהאַנגען געוואָרן
פֿאַר זאָגן דעם אמת. דער אמת וועט קיינמאָל ניט זיין
פֿאַפּולער, ביז וואַנעט עס וועט ניט זיין קיין פּולשטענדיקער
איבערבייט פון דער וועלט-הערשאפט. איך בעט אייך, נאָכ-
צופֿאַלגן אויפֿמערקזאַם איצט מיין רעדע, כדי איר זאָלט קענען
נאָך מער פּולשטענדיק באַגרייפֿן, פֿאַרוואָס עס איז פֿאַראַן
אַזאַ גרויסע קעגנערשאפט צום אמת, און וואָס איז דער
אינציקער זיכערער און ריכטיקער דרך פֿאַר די מענטשן
אַנצונעמען. די מענטשן פון גוטן ווילן דאַרפֿן איצט הערן,
ווייל דיראָזיקע בשורה איז פֿאַר זייער ספּעציעלער הילף און
טרייסט אין די איצטיקע טעג פון גרויסער וועלט-נויט. דאָס
איז ניט די בשורה פון אַ מענטשן, נייערט די בשורה פון גאָטס
וואָרט, איבערגעגעבן לויט זיין ווילן.

פֿריער וועל איך געבן די ביבלישע דעפיניציע פון
„וועלט“, און דאָן באַווייזן, ווער עס קאָנטראָלירט די וועלט
און פֿאַרוואָס מוז אינגיכן פֿאַרקומען אַן איבערבייט פון דער
וועלט-משלה. „וועלט“ מיינט די פעלקער פון דער ערד,
אַרנאַנזירט אין פֿאַרמען פון רעגירונגען אונטער דער אויפֿ-

דער גערעכטער הערשער

זיכט פון אן אומזעבארן כח און אויבערהאר. דאָס וואָרט „הימל“ ווערט אין דער ביבל געברויכט, כדי פאַרצושטעלן דעם אומזעבארן טייל פון דערדאָזיקער הערשאַפט; „ערד“, ווי דאָס ווערט דאָרטן געברויכט, מיינט די זעבארע מאַכט, וואָס רעגירט; און עס איז „הימל“ און „ערד“ צוזאַמען, וואָס שטעלן מיט זיך פאַר די וועלט. די מענטשן פון גוטן ווילן זיינען יענע, וואָס האָבן אַן ערלעכן און ערנסטן פאַרלאַנג, צו זען אַז גערעכטיקייט און רעכטפאַרטיקייט זאָלן אַלץ קאָנטראָלירן, און אַזוינאַך זאָל געמאָן ווערן דער ווילן פון גאָט אויף דער ערד און אין הימל.

גאָט, וועמעס נאָמען אַליין איז „יהוה“, איז דאָס העכ-סטע וועזן און דער קוואַל פון גערעכטיקייט און לעבן. ישוע המשיח איז דער זון פון גאָט, דער העכסטער אויספיר-באָסטער פון יהוה, דער דערלייזער פון מענטשן, און דער וועלטס באַרעכטיקטער הערשער. שטן, דער טייוול, איז דער בייזער רשע, דער קעגנער פון גאָט, און דעם מענטשנס גרעסטער שונא. אין משך פון יאָרהונדערטער איז דער שטן געווען דער אומזעבארער אויבערהאר און קאָנטראָלירער פון דער וועלט. עס מוז זיין אַן איבערבייט פון שטנס הער-שאַפט צו דער הערשאַפט פון ישוע המשיח (יעזוס קריסטוס). דערדאָזיקער איבערבייט איז נאָנץ נאָענט און וועט פאַרקומען נאָך אין דעם היינטיקן דור. און איצט גיב איך אַיך די באַווייזן, וואָס ווייזן, ווי אַזוי דער טייוול איז געוואָרן דער הערשער פון דער וועלט.

יהוה גאָט האָט באַשאַפן די ערד און האָט געשטעלט אויף איר דעם פּולקאָמען מענטשן, און האָט געמאַכט דאָס גייסט-באַשעפעניש, הילן, דאָס הייסט דעם העל-לייכטנדיקן, וואָס ווערט אויך גערופן לוציפער, אַלס דעם אומזעבארן אויבערהאר פון דער ערד. (ישעיה יד: 12—14) מיט לוצי-פערן זיינען געווען פאַרבונדן אַ סך גייסט-באַשעפענישן אָדער מלאַכים, וואָס האָבען פאַרמירט אַ טייל פון זיין אומד מיטל-באַרער אָרגאַניזאַציע. לוציפער האָט רעבעלירט קעגן גאָט, יהוה; צו דעם אויפשטאַנד זיינען צוגעשטאַנען זיין מחנה מלאכים; און דער מענטש איז דערפירט געוואָרן צו

געזעצלאָזיקייט און איז פארמשפט געוואָרן צום טויט. אזוי ווי די גאַנצע מענטשלעכע ראַסע איז אַרויסגעקומען פון דעם דאָזיקן איינציגן מענטשן, נאָכדעם ווי ער האָט געהאַט גע- זינדיקט און איז געווען פאַרמשפט צום טויט, דעריבער איז די גאַנצע מענטשהייט געבוירן געוואָרן אומפּולקאַם. (רוימער ה:12) גאָט האָט פאַרביטן דעם נאָמען הילל אָדער לוציפּער אויף דעם נאָמען טיוול, שטן, שלאַנג און דראַכן, און זינט דאָן האָט דער שטן און זיין מחנה פאַרדאַרבענע מלאַכים געוועלטיקט איבער דער וועלט.

שטן האָט זיך געשטעלט קעגן גאָט און האָט אים אַרויסגערופּן, צו ברענגען אויף דער ערד מענטשן, וואָס זאָלן זיין געטריי און אמת'דיק צו גאָט. דעמדאָזיקן אַרויסרוף האָט גאָט אָנגענומען. כאָטש פאַרמשפט צום טויט, איז דעם שטן און זיינע פאַרדאַרבענע מלאַכים דערלויבט אויף אַ באַשטימטן פּעריאָד אָנצוגיין אומגעשטערט מיט דעם פאַר- פּאָלן זייערע ביזע מעשים, ווייל גאָט האַלט זיך ביי זיין אייגענער געהעריקער צייט, צו האַנדלען קעגן זיי. בעת די מענטשלעכע ראַסע האָט זיך פאַרגרעסערט אויף דער ערד, האָבן אַנדערע מלאַכים, וואָס זיינען געווען אינגאַנצן איבער- געבן צו גאָט, אָנגענומען די מענטשלעכע פאַרם און זיינען פאַרפירט געוואָרן פון שטן און זיינע געזעצלאָזע מלאַכים, צו מישן זיך מיט דעם מענטשלעכן מין און חתונה האָבן מיט די טעכטער פון מענטשן; און פון דערדאָזיקער פאַרייני- קונג איז אנטשטאַנען אַן אומגעוויינלעכער אָפּשטאַם. נאָך דעם איז געקומען אַ צייט פון גרויס פאַרדאַרבנקייט אויף דער ערד, און גאָט האָט געמאָלדן זיין באַשלוס, צו פאַר- ניכטן די דאַמאָלטיקע „וועלט“, דורך אַ מבול. יענע צייט ווערט אין דער ביבל אָנגערופּן „נחם טאַג“, ווייל נח איז געווען אַ גערעכטער מאַן און איז געבליבן געטריי צו גאָט. — בראַשית ו: 1—17.

יהוה גאָט האָט דאָן געהייסן נחן, אויפצובויען אַ שיף- קאַסטן, אין וועלכן ער וועט געפינען שוץ פאַר זיך און פאַר זיינע נאָענטסטע מיטגלידער פון זיין משפּחה. נח האָט געטאָן ווי מען האָט אים באַפוילן, און דאָן איז איבער דער

וועלט געקומען די פארפליצונג אָדער דער גרויסער מבול, וואָס האָט פאַרניכט יעדע באשעפעניש אויף דער ערד. די דאָזיקע פאַרניכטונג פון יעדער באשעפעניש איז געווען אַ פאַרבילד, וואָס האָט אָנגעדייט די פאַרניכטונג פון דער איצטיקער פאַרדאַרבענער וועלט. דאָס פאַרהיטן עטלעכע מענטשן, וואָס האָבן געפונען שוץ אין דער תּבה, האָט גע' געבן אַ נביאיש בילד פון די מיליאָנען מענטשן פון גוטן ווילן, וועלכע וועלן געראַטעוועט ווערן אין דער שלאַכט פון דעם גרויסן טאָג, פון דעם אַלמעכטיקן גאָט, וואָס וועט אינגיכן געקעמפט ווערן. וויסן דעם אמת און די שייכותן פון די דאָזיקע זאַכן איז איצט לעבנסוויכטיקער פון אַלץ פאַר אַלע מענטשן פון גוטן ווילן; דערפאַר ווערט די דאָזיקע בשורה איצט דערקלערט אַלס אַ באַקאַנטמאַכונג און וואַרונג צו אַלע אַזעלכע מענטשן. — א פּעטרוס ג: 19, 20; ב פּעטרוס ג: 5-7.

אין דעם מבול האָט גאָט פאַרניכט אַלע ערדישע באַ- שעפענישן, אָבער ער האָט ניט פאַרניכט דעם טיוול און די אַנדערע פאַרדאַרבענע גייסטער; נאָר ער האָט זיי דערלויבט, פאַרזעצן אויסצואיבן זייער מאַכט און איינפלוס איבער דער מענטשהייט, ביז ס'וועט קומען גאָטס באשטימטע צייט צו האַנדלען. פאַרוואָס האָט גאָט דאָן ניט פאַרניכט דעם טיוול? יהוה'ס ענטפּער אויף דערדאָזיקער פּראַגע איז צו געפינען אין דער ביבֿל, אין שמות ט: 16, אין די דאָזיקע ווערטער: „נאָר דערפאַר האָב איך דייך געלאָזט באשטיין, כדי דיר צו ווייזן מיין כּוח, און כדי זיי [מיינע עדות] זאָלן באַקאַנטמאַכן מיין נאָמען איבער דער גאַנצער ערד.“ (שמות ט: 16). אָבער דער טאָג פון לעצטער רעכנשאַפט מוז קומען, און אין יענעם טאָג וועט שטן און זיין מאַכט אינגאַנצן פאַרניכט ווערן, און עס וועט זיין אַ פּולשטענדיקער איבערבייט אין דער הערשאַפט פון דער וועלט.

נאָך דעם מבול האָט זיך די מענטשלעכע ראַסע פאַר- מערט אויף דער ערד, און דאָן האָבן מענטשן אָנגעהויבן, צו אַרגאַניזירן זיך אין רעגירונגען, פון וועלכע די ערשטע אַרגאַניזאַציע איז געווען אונטער דער פירערשאַפט פון נמרוד.

אין יענער רעגירונג און אין יעדער רעגירונג פון דאן אָן ביז איצט האָבן דריי עלעמענטן מיט זיך פאַרגעשמעלט די זעבארע הערשענדיקע מאַכט, נעמלעך, רעליגיע, פּאָליטיק און קאָמערץ. דורך דערדאָזיקער גאַנצער צייט האָט שטן, דער טייוול, אויסגעאיבט זיין ליסטיקע קראַפּט איבער די מענטשן פון אַלע פעלקער, האָט זיי באשווינדלט און באטריגט, און האָט זיי פאַרפירט אַפיר פון דעם אמתן גאָט. אָבער דורך אַלע פאַרגאַנגענע יאָרהונדערטער האָט גאָט געהאַט עטלעכע מענטשן אויף דער ערד, וואָס זיינען פאַרבליבן צו אים אמתדיק און געטריי, און אַזעלכע מענטשן האָט ער געמאַכט פאַר זיינע עדות אויף דער ערד.

דאָן האָט גאָט, יהוה, אָרגאַניזירט די מענטשן פון ישראל אין אַ פּאָלק פאַר זיך אַליין און האָט באנוצט דאָס־דאָזיקע פּאָלק, כדי אָנצודייטן און פאַראויסצוזאָגן זיין צוועק בנוגע דער מענטשלעכער ראַסע. פאַר אַ געוויסער צייט איז דאָסדאָזיקע פּאָלק געווען געטריי צו גאָט, אָבער אין לויף פון צייט זיינען די הערשער און דאָס פּאָלק אונטערגעפאַלן אונטער דעם באטריגערישן איינפלוס פון דעם טייוול, אַפֿ־קערנדיק זיך פון גאָט, און דאָן איז דיראָזיקע נאַציע גע־וואָרן אינגאַנצן פאַרניכט. דאָס פּאָלק ישראל איז געווען אַ נביאישער מוסטער פון דער „קריסטנשאַפּט“. די נאַציעס פון דער ערד, וואָס הייסן איצט די „קריסטנשאַפּט“, האָבן אָנגע־הויבן דינען גאָט, יהוה, אָבער אין לויף פון צייט האָבן דיראָזיקע נאַציעס זיך אָפּגעקערט פון דעם אמתדיקן דינען גאָט, זיך אונטערגעגעבן דעם פאַרפירערישן איינפלוס פון שטן, און זיינען געוואָרן פאַרדאָרבן; און גאָטס גור איז, אַז זיי זאָלן ווערן פולשטענדיק פאַרניכט אין דער מלחמה פון האַרמאַגעדאָן, פונקט ווי די נאַציע ישראל איז געוואָרן פאַרניכט.

שטן, דער פאַרפירערישער און ליסטיקער שונא, האָט פאַרורזאָכט, כדי אָפּצונאַרן די מענטשן, אַז זיי זאָלן זיך האַלטן ווערן אין אומוויסנקייט בנוגע אים אַליין און זיין ווערק; זיינע אַגענטן לייקענען אַפילו, אַז דער שטן עקסי־סטירט גאָר אינגאַנצן. די פּראַנע, וואָס איר דאַרפּט איצט

אנטשיידן איז, צי איר ווילט גלויבן און אָננעמען דאָס וואָרט פון מענטשן, צי איר ווילט גלויבן און אָננעמען דעם אמת פון דער ביבל, וואָס איז גאָטס וואָרט. דידאָזיקע בשורה איז אדרעסירט צו יענע, וואָס גלויבן, אז די ביבל איז דאָס וואָרט פון גאָט; און דאָס וועט זיין אַ טרויסט פאַר זיי, אָבער ניט פאַר אַנדערע. די וועלט איז איצט אין גרויסער נויט; די הערשער פון יעדער נאַציע אונטער דער זון זיינען אין זייער אַ גרויסער צעטומלעניש. זיי פילן די נאַענטקייט פון אַ קאַטאַסטראָפּע, אָבער זיי ווייסן ניט די אורזאך פאַרוואָס, און ווילן ניט נעמען אין אַכט דעם אמת פון דער ביבל בנוגע דעמדאָזיקן חורבן. פילע רעליגיעזע פירער האַלטן אייך אין איין זאָגן, אז די איצטיקע צרות אויף דער וועלט זיינען אַ שטראָף פון גאָט; אָבער די ביבל באַהויפט זייער פשוט, אז דער שטן, דער טיוול, איז דער-יעניקער, וואָס פאַראַרזאַכט די גרויסע נויט און לייַדן, וואָס באַפאַלן איצט די מענטשן. דערפאַר שטייט עס געשריבן: „ווי צו די, וואָס וואוינען אויף דער ערד און אין דעם ים! וואָרן דער שטן איז צו אייך אַראָפּגעקומען, זייענדיק אין אַ גרויסן צאָרן, ווייל ער ווייס, אז זיין צייט איז קורץ“. (אַנט-פלעקונג יב:12) און איצט זאָג אייך, פאַרוואָס דער שטן האָט געבראַכט דעם גרויסן וויי אויף די פעלקער פון דער ערד.

אין אָנהייב פון דעם שטנס מדידה האָט גאָט צוגעזאָגט, אז ער וועט ארויסברענגען אַ „זאַמען“, וואָס וועט אין אַ באַשטימטער צייט רעגירן איבער דער וועלט אין גערעכטער קייט, פאַרניכטן דעם שטן און זיין איינריכטונג, און וועט ברענגען די ברכות פון שלום, וואוילשטאַנד און לעבן צו אַלע מענטשן און פעלקער פון דער ערד, וואָס וועלן טאָן גערעכטיקייט און רעכט. דערדאָזיקער צוגעזאָגטער „זאַמען“ אָדער הערשער איז ישוע המשיח, דער באַליבטער זון פון גאָט. וועגן אים שטייט עס געשריבן: „די הערשאַפט וועט זיין אויף זיין אַקסל; און זיין נאָמען וועט מען רופן: וואונדערבאַרער, ראַטגעבער, שטאַרקער (הערשער), אויביקער פאַ-טער, פירשט פון פּירדן. צו דער מערונג פון זיין הערשאַפט

און שלום וועט ניט זיין קיין סוף, . . . דאָס אָננעמען זיך פון יהוה צבאות וועט דאָסדאָזיקע טאָן". (ישעיה ט: 6, 7) אזוינאָך ווערט יעזום קריסטוס דערקענט אלס דער גערעכטער הערשער, פון וועלכן און דורך וועלכן די מענטשהייט דאַרף קריגן די גענארטע ברכות. — בראשית ג: 15, יב: 3, כב: 18.

אין יאָר 33 לויט אונדזער צייטרעכענונג איז דער מאַן יעזום דערהרגעט געוואָרן פון דעם שטנס אַגענטן, נאָכדעם ווי ער האָט איבערגעגעבן צום פּאַלק ישראל גאָטס בשורה פון אמת. גאָט האָט דאָן ישוען המשיח צוריקגעבראַכט פון טויט און אים געגעבן דאָס געטלעכע לעבן און אים געמאַכט פאַר דעם דערהויבנדסטן אין דעם אוניווערס און אים באַשטימט צו דעם אַמט פון קעניג אָדער הערשער פון דער וועלט. דער משיח איז באַאויפטראַגט געוואָרן, צו וואַרטן פונדעסט־וועגן, ביז וואָנעט גאָטס פעסט־באַשטימטע צייט וועט קומען, ווען ער וועט איבערנעמען זיין הערשאַפט. (תהלים קי: 1) ווען ישוע איז געווען אויף דער ערד האָט ער דערקלערט, אַז ער מוז אוועקגיין און באַקומען דאָס קעניגרייך, און אַז ער וועט דאָן קומען צוריק און איינפירן זיין מלוכה; און צוליב דערדאָזיקער אורזאך האָט ער געלערנט זיינע נאָכפאלגער צו טאָן תפילה: „לָאָז דיין קעניגרייך קומען; דיין ווילן זאָל געטאָן ווערן אויף דער ערד!"

אַלס ענטפער אויף דער פראַגע, אין וואָס וועט באַשטיין דער באַווייז פון זיין קומען און פונם אָנפאַנג פון זיין קעניג־רייך, האָט יעזום דערקלערט, אַז די וועלט־מלחמה וועט באַ־צייכענען דעם אָנהייב פון זיין טעטיקייט כּנגד דער וועלט. די־דאָזיקע וועלט־מלחמה איז געקומען אין יאָר 1914 אַלס אַ דערפולונג פון דער נביאות, פאַראַויסגעזאָגט פון יעזום. עס איז געווען אין יענעם יאָר, ווען יהוה גאָט האָט איינ־געפירט ישוען המשיח צום אַמט און אים באַאויפטראַגט, צו רעגירן די וועלט. (תהלים ב: 6—12) דער משיח איז איצט אַ גייסט, און קאָן ניט ווערן געזען פון מענטשלעכע אויגן. אזוי ווי דער שטן איז פאַר אַ לאַנגער צייט געווען דער אומגעבאַרע רעגירער איבער דער וועלט, פּאָלגלעך ניט געזען פון מענטשן, מוז איצט זיין הערשאַפט אויפהערן.

און יעזום קריסטוס ווערט דער אומזעבארער רעגירער און באהערשער פון דער וועלט. יהוה איז יאָרהונדערטער לאַנג געווען געדולדיק און האָט דערלויבט דעם שטן, צו זיין דער אומזעבארער רעגירער; אָבער איצט איז די דאָזיקע צייט־גרענעץ פאַריבער, און ס'איז געקומען דער סוף פון שטנס וועלט, און די צייט פאַרן משיח ישוע, איבערצונעמען די ענינים פון דער וועלט; און גלייך איידער ער הייבט אָן די אויס־טיילונג פון ברכות, וועט ער פאַרניכטן דעם גאַטלאָזן רעגירער פון דער איצטיקער וועלט און אַלע, וואָס אונטערשטיצן דעמאָקראַטן געזעצלאָזן הערשער.

דער שטן ווייס, אַז די צייט איז זייער אַ קורצע ביזן האַרמאָנעדאָן, וואָס וועט זיין דער לעצטער קאַמף צווישן דעם שטן מיט זיינע מלאכים אויף איין זייט און יעזום קריסטוסן מיט זיינע מלאכים אויף דער אַנדער זייט, און, וויסנדיק דאָס, ברענגט דער שטן גרויס לידן אויף דער וועלט. זיין צוועק איז אָפצוקערן די מענטשן פון דעם אמתן גאָט און פאַראורזאכן זייער פאַרניכטונג. דאָסדאָזיקע איז ווייטער באַקרעפטיקט דורך ישועס ווערטער, וועלכער האָט געזאָגט, אַז ביים סוף פון שטנס וועלט וועט זיין אַ זייער גרויסע נויט אויף דער ערד, מיט צעטומלעניש, און די הערצער פון מענטשן וועלן זיי פאַרפעלן צוליב די זאכן, וואָס זיי פילן, אַז זיי קומען איבער דער וועלט. דאָס זיינען פינקטלעך די אומשטענדן, וואָס מיר זעען ביי היינטיקן טאָג. דער גרויסער איבערכייט פון אומגע־רעכטער ביז גערעכטער הערשאַפט אָדער קאָנטראָל פון דער וועלט איז פאַרשטייענדיק. — לוקאס כא: 25, 26.

זעננדיק די גרויסע געפאַר פון וועלט־צוזאַמענברוך, האָבן די ערדישע רעגירער אָרגאַניזירט די פעלקער־ליגע אַלס במקום פאַר גאָטס קעניגרייך, און דער רעליגיעזער עלע־מענט פון דער וועלט באַגריסט די פעלקער־ליגע אַלס דעם „פאָליטישן אויסדרוק פון גאָטס קעניגרייך אויף דער ערד.“ די דאָזיקע פרעטענזיע איז אינגאַנצן פאַלש. אַן אָרגאַניזאַציע אין אַמעריקע, וואָס איז ביז היינטיקן טאָג באַקאַנט אַלס „די פעלקער־ליגע־אַסאָציאַציע, אינס.“, האָט דורך איר פרע־

זידענט ארויסגעלאָזן אָן אויפרוה צו די מענטשן, צו שטיצן די פעלקער-ליגע, און וועמעס אויפרוה זאָנט צווישן אַנדערע זאכן: „אין אַ וועלט, וואָס איז אזאָ פינצטערע ווי די איצט-טיקע, פאַרוואָס אויסצולעשן דאָס איינציקע ליכט, וואָס איז נאָך פאַראַן?“ מיינענדיק, אַז די פעלקער-ליגע איז די איינ-ציקע האָפענונג פון דער וועלט. איך וואָרן די מענטשן, אַז די פעלקער-ליגע איז דער פּראָדוקט פון שטן, ארויסגעבראכט, כדי צו באַטרייבן די מענטשן און זיי פאַרבליענדן צום אמת בנוגע גאָטס קעניגרייך. די פעלקער-ליגע וועט אַבסאָלוט זיכער פאַרן צוזאַמען מיט די אַנדערע טיילן פון דעם שטנס איינריכטונג. גאָט האָט פאַרויסגעוואוסט און פאַרויסגעזאָגט די דאָזיקע פאַרזיניקונג פון נאַציעס — און וועגן דעם האָט ער געזאָגט דורך זיין נביא: „געזעלט אייך, איר פעלקער, אָבער איר וועט צעבראַכן ווערן אויף שטיקלעך. . . גורט אייך אָן, אָבער איר וועט צעבראַכן ווערן אויף שטיקלעך. עצהט אַן עצה, און זי וועט פאַרשטערט ווערן.“ — ישעיה ח: 9, 10.

געבנדיק זיין ענטפער בנוגע באַווייזן, וואָס באַשטעטיקן דעם סוף פון שטנס וועלט, האָט יעזוס אָנגעדייט אויף דער פעלקער-ליגע אַלס יענעם „גרויל וואָס ברענגט פאַרוויסטונג“, ווייל דאָס נעמט אויף זיך, צו פאַרנעמען דעם פּלאַץ פון גאָטס קעניגרייך. ער האָט געזאָגט צו זיינע נאָכפּאָלגער: „ווען איר וועט זען דעם גרויל פון פאַרוויסטונג [וואָס איז די פעלקער-ליגע], שטיין אין דעם הייליקן אָרט, לויפט אוועק דאָן צו גאָטס קעניגרייך.“ (מתי כד: 15, 16) ישוע המשיח גיט דיראָזיקע וואָרונג, ווייל די פעלקער-ליגע איז דעם שטנס פאַרטל, בלינד צו מאַכן די מענטשן צום אמת. אַלע וואָס זוכן שוץ אין דער פעלקער-ליגע וועלן קומען צו אַ קאַטאַ-סטראָפּע. גאָטס קעניגרייך אונטער דעם משיח איז די איינ-ציקע האָפענונג פון דער מענטשלעכער ראַסע, און שוץ וועט געפונען ווערן בלויז אין גאָטס אָרגאַניזאַציע.

אין משך פון איבער 1800 יאָר זיינען די בני-ישראל געווען גאָטס מוסטער-פּאָלק, און עס איז אויסדריקלעך בא-הויפט אין דער ביבל, אַז אַלץ וואָס איז פאַרגעקומען אין צוזאַמענהאַנג מיט דעמדאָזיקן פּאָלק, דייט אַן אויף דעם, וואָס

וועט פארקומען צום סוף פון דער וועלט, וואו מיר געפינען זיך איצט. די נאציע ישראל האָט אָנגעהויבן, ווען זי האָט נאָך געוואוינט אין מצרים, און דאָרט זיינען די קינדער פון ישראל געווען אַ פראָפעטיש בילד פון די מענטשן, איצט אויף דער ערד, וואָס זיינען אויף דער זייט פון גאָט און קריסטוסן און וואָס גארן, צו זען די הערשאַפט פון גערעכט־טימייט און דעם סוף פון אונטערדריקונג. פרעה, דער מלך מצרים, האָט רעפרעזענטירט אָדער מיט זיך פאַרגעשטעלט דעם שטן, דעם גאָט אָדער דעם אומזעכארן רעגירער פון דער ביזנער וועלט. פרעה און די באַאָמטע פון זיין רעגירונג האָבן אַרויפגעוואָרפן גרויס אונטערדריקונג אויף די בני־ישראל. יהוה גאָט האָט געשיקט משהן און אהרנען קיין מצרים, צו זיין עדות פאַר זיין נאָמען און כח. משה איז געווען אַ מוסטער פון ישוע המשיח, בעת אהרן איז געווען אַ מוסטער פון יהוהס עדות, וואָס אַרבעטן אונטער דער פירונג פון משיח. גאָט האָט באַפוילן משהן און אהרנען, צו שטעלן זיך פאַר פרעהן און פאַדערן, אַז זיין פאָלק ישראל זאָל דערלויבט ווערן, צו דינען און אַכטן גאָט אויף דעם אופן, ווי יהוה האָט באַשטימט פאַר זיי. פרעה האָט זיך אַנטזאָגט, נאָכצוגעבן דיִדאָזיקע בקשה. דאָן האָט גאָט באַר פוילן משהן, צו שלאָגן מצרים מיט מכות, אַזוי אַז די רעגירער און דאָס פאָלק זאָלן זיך דערוויסן און ווערן געוואָרנט, אַז יהוה איז דער אַלמעכטיקער גאָט, און אַז זיינע געבאָט מוזן אויסגעפאָלגט ווערן. אינגאנצן זיינען געווען צען פלאָגן, וואָס זיינען באַפאלן מצרים. די נייענטע פלאָג איז געווען דער גרויסער הושך איבערן גאַנצן לאַנד מצרים אַ חוץ יענעם טייל, וואו גאָטס אויסדערוויילט פאָלק איז געווען, און דאָרטן האָבן די בני־ישראל געהאַט פולשטענדיקע ליכט, וואָס איז געווען אַן אויסגאָרדענטלעכע גאַד פון גאָט יהוה. און איצט, צום סוף פון דער וועלט, האָט גאָט יהוה געשיקט ישוע המשיח, דעם גרעסערן משה, און האָט אַרויסגעשיקט זיינע עדות, פאַרגעשטעלט דורך אהרנען, און באַפוילן, אַז זיין עדות־זאָגן מוז איבערגעגעבן ווערן צו די רעגירער פון דער וועלט און צום פאָלק, אַז גאָט יהוה איז

דער העכסטער, און אז זיינע מענטשן זאל דערלויבט ווערן, צו זאכטן און דינען נאָט אויף דעם אופן, ווי ער האָט באַר שטימט פאַר זיי. אין דעם יאָר 1919 האָבן די רעליגיעזע, פּאָליטישע און קאָמערציעלע עלעמענטן פון דער „קריסטן-שאַפט“ אויפגעשטעלט די פעלקער-ליגע אין קעגנרעשאַפט צו נאָטס קעניגרייך אונטער קריסטוסן, און זינט דאָן האָבן דיראָזיקע אלע זעבאָרע רעגירער זיך העפטיק געשמעלט קעגן יהוהס עדות. לויטן באַפעל פון האַר האָבן זיינע עדות געלאָזט וויסן און געוואָרנט די רעגירער, אז דעם שטנס וועלט האָט זיך געענדיקט, און אז דאָס קעניגרייך פון נאָט איז נאָענט; און זיי האָבן געפאָרערט פון די רעגירער, אז נאָטס פּאָלק זאל דערלויבט ווערן, אָן שטערונג צו דינען און זאכטן אים אויף דעם אופן, ווי יהוה האָט פאַר זיי באַשטימט. דיראָזיקע באַקאנטמאַכונג און וואָרנונג שטעלט מיט זיך פאַר די דערפולונג פון נייען פּלאַנן פון מצרים; דיראָזיקע נייען פּלאַנן זיינען דערפילט געוואָרן איבער די רעגירער פון דער וועלט. פונקט ווי די נייענטע פּלאַנן איבער מצרים איז געווען דער גרויסער חושך, אזוי זיינען אויך איצט די רעגירער פון דער וועלט אין גרויסער פינצטערניש בנוגע נאָטס צוועק, ווייל זיי אנטזאָגן זיך, אויפצונעמען נאָטס אמת. דאָס ווערט דערהויפּט באַוווּזן דורך דעם פּאָסט, וואָס די פעלקער-ליגע ווערט אָפּן באַהויפּט, צו זיין דאָס איינציקע ליכט, וואָס שיינט איצט אויף דער ערד. דער איינציקער אויסנאַם אין דערדאָזיקער גרויסער פינצטערניש איז, וואָס יענע פּערזאָנען, וואָס האָבן גענומען זייער שטעלונג אויף דער זייט פון נאָט און זיין קעניגרייך, געניסן איצט דאָס ליכט פון נאָטס וואָרט, און דורך דעם ווערן זיי געפירט אויף דעם ריכטיקן וועג. ביים סוף פון דער נייענטער פּלאַנן איבער מצרים האָט פרעה געזאָגט צו משהן און אהרנען: „גייט אַוועק און זעט מעך ניט מער!“ אַפילו אויך איצט, נאָך דעם ווי די נייענטע פּאַרביילד-פּלאַנן איז אויסגעגאַסן געוואָרן איבער די רעגירער פון דער וועלט, האָבן זיי כמעט זיי געזאָגט צו יהוהס געטרייע עדות: „גייט אַוועק און לאָזט אונדו מער ניט האָבן צו מאַן מיט אייך!“ פרעה האָט

געוואַנט, ארויסצוטערען קעגן יהוה. די רעגירער פון דער וועלט טוען איצט דיזעלבע זאך. זיי שטעלן זיך קעגן גאָטס עדות, שטויסן אָפּ זיין וואָרנונג און ווייזן צוריק יהוה און זיין קעניגרייך.

נאָך דעם אַלעם, און אין איינקלאַנג מיט גאָטס ווילן, ווי ער האָט באפוילן, וועלן יהוהס עדות מער ניט לאָזן וויסן און וואָרענען די רעגירער פון דער וועלט, נאָר זיי טוען איצט ברענגען פאָר דער אויפמערקזאמקייט פון די מענטשן פון גוטן ווילן די כשורה פון כאַקאנטמאכונג און וואָרנונג כּונגע האַרמאָנעדאָן און גאָטס קעניגרייך, פונקט ווי משה און אהרן האָבן געגעבן באַזונדערע באַלערנונג צו די בני־ישראל. גראָד איידער די צענטע פּלאַג איז געקומען איבער מצרים.

די ערשטגעבאַרענע פון מצרים, לויט זייער געזעץ, האָבן מיט זיך פאָרגעשטעלט אַ ספּעציעלן בכבודיקן קלאַס; און פּאַלנדי לעך האָט דער בכור פאָרגעשטעלט מיט זיך אין דעם פּראָ-פעטישן בילד דעם איצטיקן זעכארן רעגירנדיקן עלעמענט פון דער ערד. די צענטע און לעצטע פּלאַג, וואָס גאָט האָט געשיקט אויף מצרים, איז געווען דאָס: ער האָט געשיקט זיין מלאַך איבערן גאַנצן לאַנד מצרים און האָט דערהרגעט יעדן איינעם פון די ערשטגעבאַרענע פון די עניפּטער, אָבער ער האָט כאַשיצט די בכורים פון די בני־ישראל, ווייל זיי האָבן געפּאָלגט זיינע געבאָט, ווייזנדיק גלויבן אין דעם מענטשנס דערליווער. די בני־ישראל האָבן תּכּף פּאַרלאָזן מצרים און זיי זיינען נאָכגעפּאָלגט געוואָרן פון פרעה און זיין אָפיציעלע אָרגאַניזאַציע; אָבער אַלע פּאַרפּאָלגער זיינען פּאַרניכט געוואָרן אין ים. דאָס איז אַ פּראָפּעטיש בילד פון האַרמאָנעדאָן, וואָס וועט מיינען די פּולשטענדיקע פּאַר-ניכטונג פון שטנס הערשאַפט איבער דער וועלט, סיי די זעבאַרע און סיי די אומזעבאַרע.

די הייליקע שריפטן אַנטפּלעקן, אַז גאָט נעמט קיינמאָל ניט קיין פּאַרצוג פון דער אומוויסנדיקייט פון וועמען עס זאָל ניט זיין, ניערט ער לאָזט וויסן און וואָרנט, איידער ער נעמט האַנדלען, רעכטצופּאַרטיקן זיין נאָמען. כאַמערקט

דאָס: ער האָט פאַראורזאכט נחן, צו זאָגן עדות צו מענטשן און מלאַכים וועגן זיין צוועק, צו פארניכטן די וועלט, איידער ער האָט געבראכט דעם מבול, וואָס האָט פארניכט די וועלט. ער האָט פאַרוואַכט משהן און אהרנען, דייטלעך אָנצוזאָגן און וואַרנען מצרים; און דאָן איז געקומען די פארניכטונג פון יענער וועלט-מאכט. ער האָט פאַרוואַכט יעזוסן, ערלעך אָנצוזאָגן דעם רעבעלירנדיקן פּאָלס ישראל און אים צו וואַר-נען, און דאָן האָט נאָכגעפּאָלנט די פארניכטונג פון יענער נאַציע. יהוה גאָט האָט איצט פאַרוואַכט זיינע עדות, פול-שמענדיק און ערלעך אָנצוזאָגן די רעגירער פון דער איצ-טיקער וועלט און זיי צו וואַרנען; און ווען דיראַזיקע עדות אַרבעט וועט פאַרענדיקט ווערן, וועט דאָן שנעל נאָכפּאָלן די פולשטענדיקע פארניכטונג פון שטנס וועלט. דער מבול, די פארניכטונג פון מצרים, און דאָס פּאָלן פון ירושלים האָבן געבראכט אַ סך צרות אויף די מענטשן; אָבער יעזוס האָט דערקלערט, אַז האַרמאָנעדאָן וועט ברענגען איבער דער וועלט די גרעסטע אָננסטן, וואָס זיינען ווען נישט איז געווען באַקאַנט; און דאָס וועט זיין די לעצטע נויט. (מתי כד: 14, 21, 22) פּאָלגלעך מעגן מיר וויסן, אַז די דראַענדיקע שלאכט פון הר-מנדון וועט זיין די לעצטע און פולשטענדיק-סטע אויספירונג פון יהוהס אורטייל קעגן די בייוע, פאַר-דאַרבענע און גאַטלאָזע, אומזעבאַרע און זעבאַרע.

האַרמאָנעדאָן וועט נישט געקעמפט ווערן צווישן מענטשן פון די נאַציעס אויף דער ערד. האַרמאָנעדאָן איז די „שלאכט פון דעם גרויסן טאָג פון דעם אַלמעכטיקן גאָט“, אין וועלכן ישוע המשיח און זיינע מלאַכים וועלן קעמפן קעגן שטן און זיין בייוע מחנה, און דער משיח וועט זיין פולשטענדיק זיגרייך. געדענקט איצט די ווערטער, וואָס שטייען גע-שריבן אין ב פּעטער ג, נעמלעך: „אין די לעצטע טעג וועלן קומען יענע וואָס וועלן לייקענען און שפּאַטן פון גאָטס קעניגרייך, און זיי זיינען פּרייוויליג אומוויסנדיק וועגן דעם אמת, אַז דורך דעם וואַרט פון גאָט זיינען די הימלען און די ערד, וואָס זיינען געווען פון פאַרצייטן, צונויפּשטעלנדיק די וועלט וואָס איז דאָן געווען, איבערגעפלייצט געוואָרן מיט

וואסער, און אונטערנעגאנגען; אָבער די הימלען און די ערד, וואָס זיינען איצט, ווערן דורך דעמזעלבן וואָרט פארהאַלטן צו דער פּאַרניכטונג און דעם טאָג פון משפט און אונטער-גאַנג פון די אומגעטלעכע מענטשן. . . . דערוואַרמנדיק און פאַרשנעלערנדיק דאָס קומען פון דעם טאָג פון גאָט, אין וועלכן די הימלען, ברענענדיק, וועלן ווערן אויפגעלייזט, און די עלעמענטן (זעבאַרע רענירנדיקע מאַכטן) וועלן צעשמאַלצן ווערן מיט גליענדיקער היץ". — ב פעטער ג: 3—7, 12.

דידאָזיקע אינספּירירטע אָדער פון גאָט אריינגעגעבענע ווערטער, פּאַרצייכנט אין דער ביבל, דערציילן וועגן דעם, וואָס וועט אינגיכן קומען איבער דער וועלט, מאַכנדיק אַ פּולשטענדיקן סוף פון דעם שטנס הערשאַפט, רייניקנדיק אַזוואַרום דעם וועג פאַר דער גערעכטער הערשאַפט פון יעזום קריסטוס. פאַרזעצנדיק זאָגט זיין אַפּאָסטאָל אָדער שלוח: „מיר דערוואַרטן אין איינקלאַנג מיט זיין צוואַנג, נייע הימלען און אַ נייע ערד, וואו עס וואוינט גערעכטיקייט.“ (ב פעטער ג: 13) דאָס צייכנט אָן דעם פּולשטענדיקן איבער-בײט פון דער וועלט־משלה, די „נייע הימלען“ זייענדיק דער משיח אָדער די אומזעבאַרע הערשאַפט, און די „נייע ערד“ באַדייטנדיק יענע געטרייע מענטשן פון פאַרצייטן, פון הבלן ביז צו יוהנן המטבֿל, וועלכע, אויפשטייענדיק תּחית המתים אַלס פּערפעקטע מענטשן, וועלן ווערן די זעבאַרע הערשער אויף דער ערד; און יענע הערשאַפט וועט זיין די פון גע-רעכטיקייט. — תּהלים מה: 16; ישעיה לג: 1.

אין דער אַנטפּלעקונג, קאַפיטל כא, ווערט די נייע הער-שאַפט פון דער וועלט סימבאָליש אָנגערופן „די הייליקע שטאָט“ אָדער איינריכטונג, און ווערט באַשריבן אַלס אַן אַראָפּקומענדיקע פון גאָט גלייך פון הימל, וועמעס הייליקע און גערעכטע הערשאַפט אונטער דעם משיח וועט ברענגען אויף די מענטשן די גרעסטע ברכות. אויסאיבנדיק זיין העכסטע מאַכט דורך יעזום קריסטוס, וועט דאָן יהוה, דער גרויסער גאָט פון אוניווערס, בענטשן אַלע מענטשן וואָס פּאָלגן־אויס זיין גערעכטן געזעץ. „און גאָט וועט אַפּווישן אַלע טרערן פון זייערע אויגן; און עס וועט מער ניט זיין

זאגנדיק, "פרידן, פרידן!", ווען ס'איז ניטא קיין פרידן. זייט 22

קיין טויט, ניט קיין קומער, קיין קלאַגן, און עס וועט מער
 ניט זיין קיין שום פיין: ווייל די פריערדיקע זאכן זיינען
 פאַריבער. און ער וואָס זיצט אויפן טראַן האָט געזאָגט:
 זע, איך מאַך אַלע זאָכן ניי . . . דידאַזיקע ווערטער זיינען
 אמתדיקע און געטרייע" — אַנטפלעקונג כא: 4, 5.

ווידער ברענג איך צו אייער אויפמערקזאמקייט, אַז דאָס
 אַזוי-גערופענע „הייליקע יאָר“ האָט פערפעלט, צו ברענגען
 דעם צוגעזאָגטן שלום און וואוילשטאַנד; און דערדאַזיקער
 דורכפאַל אַליין דאַרף איבערצייגן די גוטווייליקע מענטשן,
 אַז גאָט האָט ניט באַפולמעכטיקט דאָס יאָר 1933 צו ווערן
 אַנגערופן דאָס הייליקע יאָר, און אַז ער וועט ניט ענטפערן
 אויף די תפילות פון מענטשן, וואָס באַמיען זיך צו מאַכן
 פון דעם אַ הייליק יאָר. קיין שלום איז איצט ניטאָ אויף דער
 ערד, און אַרימקייט זעצט פאַר איר שוידערלעכן גאַנג איבער
 דער ערד. אַלס יהוהס עדות האָבן מיר קיין שום שטרייט
 ניט מיט מענטשן. אונדזער איינציקער צוועק איז, צו זיין
 געהאַרכזאַם צו גאָטס געבאָט און צו דערציילן די כּשורה פון
 אמת. אַזוי ווי ער האָט באַפוילן, דידאַזיקע שליחות איבער-
 צוגעבן, וועלן מיר דאָס טאָן מיט זיין גנאָד, ניט קוקנדיק
 אויף קעגנערשאַפט; און ווען מיר האָבן דאָסדאַזיקע אָפּגע-
 טאָן, ענדיקט זיך אונדזער פאַראַנטוואָרטלעכקייט, און אייערע
 הייבט זיך אָן. איך מוז אייך זאָגן, אַז אַלע מענטשלעכע
 פאַרטלען, געזונט צו מאַכן די וועלט, זיינען אַ זיכערער דורכ-
 פאַל. די וועלט איז קראַנק ביז טויט, און זי גייט שטאַרבן.
 עס קאָן זיך זיין אַ צייטווייליקע פּעריאָדע פון וואוילשטאַנד,
 אָבער דאָס וועט זיין זייער אַ קורצע. יהוהס אורטייל איז,
 אַז עס זאָל זיין אַ פולשטענדיקער איבערבייט פון דער וועלט
 הערשאַפט; און דערפאַר מוז די אַלטע וועלט אומקומען.

אין דער שרעקלעכער קאַטאַסטראָפּע, וואָס וועט איינבי-
 קומען אויף דער איצטיקער וועלט, וועלן אַלע, וואָס שמעלן
 זיך קעגן גאָט, שטאַרבן, און זיי וועלן ניט געפינען קיין
 שום מעגלעכן אופן, זיך צו ראַטעווען דערפון. (ירמיה כה:
 33—36) געלט, אייגנטום און וועלטלעכער אייגנטום וועט
 קיין איינעם ניט געבן די מעגלעכקייט צו קויפן שוין אָדער

הילף אין יענער צייט פון גרויסע צרות. בנוגע דעמזעלבן איז עס געשריבן אין גאָטס וואָרט: „אויסגעליידיקט וועט אויסגעליידיקט ווערן די ערד, און צערויבט וועט זי צע-רויבט ווערן; וואָרן גאָט האָט גערעדט דאָסדאָזיקע וואָרט. די ערד איז זינדיק אונטער אירע באוואוינער, וואָרן זיי האָבן עובר געווען אויף די לערנונגען, איבערגעטרעטן דאָס געזעץ, פארשטערט דעם אייביקן בונד.“ (ישעיה כד: 3, 5) דער אייביקער בונד דאָ דערמאָנט איז גאָטס בונד בנוגע דער הייליקייט אָדער אומפארלעצלעכקייט פון לעבן. (בראשית ט: 1—11) איטלעכע נאָציע אויף דער ערד האָט אומגעהייער איבערגעטראָטן און אָבזיכטלעך פארבראָכן קעגן יענעם בונד, דורך דעם וואָס זי האָט פאראורזאכט דעם אומנויטיקן און אומ-צייטיקן טויט פון מענטשלעכע באַשעפענישן. אַלס ביישפּילן פון אַזעלכע אומנויטיקע בלוט-פּלעקן אויף דעם רעקאָרד פון אַמעריקע קאָנען דינען די גרויזאמע באַהאַנדלונג, צו וועלכע די אינדיאַנער זיינען געווען אונטערוואָרפן, און דאָס האַרצלאָזע אויסשלאַכטן חיות; און דאָס איז געמאָן געוואָרן מערסטנטויל צוליב דעם גיריקן באַנער, צו מאַכן פּראָפּיטן. די קאָמער-ציעלע און פּאָליטישע עלעמענטן פון דער ערד האָבן אומ-גערעכטערהייט אונטערהייט און דער'הרג'עט מיליאָנען פון מענטשלעכע באַשעפענישן, און דער רעליגיעזער עלעמענט האָט מיטגעהאַלפן און צוגעדעקט אַזעלכע אַפּשיילעכע מעשים. גאָט וועט אויסגלייכן דעם חשבון אין דער שלאַכט פון האַרמאָנעראָן.

איך וואָרן די מענטשן וועגן דער ביווער קאָנספּיראָציע פון דעם שטן, און אין וועמעס קאָנספּיראָציע זיינען פאר-בונדן די אינטערנאַציאָנאַלע באַנקירן, די אומגעטרייע גייסט-לעכע, און די געוויסנלאָזע פּאָליטיקאַנער. צווישן די צוועקן פון דערדאָזיקער קאָנספּיראָציע איז דאָס פּאָלגנדיקע: אַרײַנג-צושטופן אַמעריקע אין דער פּעלעקער-ליגע, צו קאָנטראָלירן דאָס געלט און דאָס גאַנצע איבעריקע אייגנטום, צו הערשן איבער די מענטשן דורך דער האַנד פון איינ-מענטש-דיקטאַט-טאָר, צו פאַרניכטן די פּרייהייט פון וואָרט און פּרעסע, און אַפּצושטעלן דעם אמתן גאָט-דינסט און דינסט פאַר קריסטום.

אָבער זייט ניט געפאלן ביי זיך! די האַנט פון אַלמעכ-
טיקן גאָט וועט אין דער שלאכט פון האַרמאגעדאָן פאַרטיליקן
אַלע די דאָזיקע שונאים ביי שטויב!

וואָס זשע איז די האַפּענונג פון די פעלקער פון דער
ערד? יהוה גאָט ווייזט אָן אויף יעזוס קריסטוס, דעם נייעם
הערשער פון דער וועלט, און זאָגט: „זע מיין דינער, אין
וועמען מיין זעל איז צופרידן. ער וועט באווייזן גערעכטן
אורטייל צו די פעלקער, און אין זיין נאָמען זאָלן די פעלקער
האַפּן“, (מתי יב: 18-21) זייענדיק געוואָרנט קאָנען מענטשן
פריי זיך אַנשליסן אין וועלכע אָרגאַניזאַציע זיי ווילן נאָר;
אָבער זאָלן די מענטשן פון גוטן ווילן, וואָס גארן צו זען
גערעכטיגקייט, שלום, וואוילווין און אייביקן לעבן אויף דער
ערד, זיך שטעלן אינגאַנצן אויף דער זייט פון גאָט און זיין
קעניגרייך. עס איז אין ערנעץ וואו אַנדערש ניטאָ קיין אַרט
פון זיכערקייט. כדי צו נעמען אַ שטעלונג אויף יהוהס זייט,
דאַרפט איר ניט אַנשליסן זיך אין וועלכע ניט איז מענטשלעכע
אָרגאַניזאַציע; נאָר אין דער פּריוואַטקייט פון אייער היים
גיט זיך איבער צו גאָט און זיין קעניגרייך אונטער דעם משיח.
זייט פלייסיק, צו שטודירן דאָס וואָרט פון אמת און לערנט
דעם וועג פון גערעכטיקייט. מיינט אויס אַלע שטרויטן און
קאַמפּן. אויב אויפשטאַנדן און רעוואָלוציעס קומען, האַלט
זיך פון זיי. האַנדלט ערלעך און גערעכט מיט אייערע מיט-
מענטשן, און דינט און פאַלנט דעם אַלמעכטיקן גאָט. ביי היינ-
טיקן טאָג זיינען פאַראַן אויף דער ערד מיליאָנען מענטשן
פון גוטן ווילן, וואָס גארן, צו וויסן און צו טאָן וואָס איז
רעכט, אין די יעניקע, וואָס פאַלגן נאָך די אַנווייזונגען, זיי
געגעבן אין גאָטס וואָרט, קאָנען פאַרבאַהאַלטן ווערן אין דער
צייט פון די גרויסע אַנגסטן, און ווערן געפירט דורך זיי גע-
זיכערטערהייט, און קאָנען דאָן אייביק לעבן אויף דער ערד און
וועלן קיינמאָל ניט שטאַרבן. פאַלגלעך קאָן מען באמת זאָגן:
„מיליאָנען, וואָס לעבן איצט, וועלן קיינמאָל ניט שטאַרבן.“
קעננער פון גאָטס אמת קאָנען אייניכן מאַכן עס אומ-
מעגלעך פאַר אייך פאַר אַ געוויסער צייט, צו הערן די בשורה
פון גאָטס קעניגרייך דורך דער ראַדיאָ; אָבער יהוה האָט

צוגענדייט אנדערע מיטלען: די דאזיקע רעדע ווי אויך אַנ-
 דערע, וואָס אַנטהאַלטן זיין בשורה עלעקטריש פאַרצייכנט
 אויף פּאַנאָגראַף-פּלאַטן, וועט ווערן איבערגעגעבן די מענטשן
 אין יעדן טייל פון לאַנד. ניט אַכטונג אויף די באַקאַנט-
 מאַכונגען פון אַזעלכע קומענדיקע צוזאַמענקומענישן און דאַן
 קלייבט זיך צונויף, הערט דעם אמת און געפינט אויס דעם
 וועג פון גערעכטיקייט. דער איבערבייט פון דער וועלט-
 הערשאַפט, וואָס איז אַזוי נאָענט, וועט ניט אַליין ברענגען
 הילף צו דער ליידנדיקער מענטשהייט, נאָר וועט ברענגען גרע-
 נעצלאַזע ברכות און ענדלאַזע פרייד צו יענע, וואָס פּאָלן גאָט.
 אַלע וואָס גאַרן נאָך דעם גערעכטן קעניגרייך פון יהוה
 אונטער דעם משיח, און וואָס זוכן זיכערקייט, דאַרפן זיך
 איצט שטעלן אויף דער זייט פון גאָט, יהוה. איך שלאָג פאַר
 אַז דאָס איצטיקע פּובליקום, דאָס זעכאַרע און אומזעכאַרע,
 זאָל אָננעמען די פּאָלגנדיקע רעזאָלוציע, נעמלעך:
 זיי עס באַשלאָסן, אַז מיר שטעלן זיך איצט אויף דער
 זייט פון יהוה גאָט און זיין קעניגרייך; און אַז מיר וועלן
 פּאָלן, דינען און אַכטן יהוה גאָט און זיין באַליבטן זון, ישוע
 המשיח, וועלכער איז דער באַרעכטיקטער הערשער פון דער
 וועלט, און מיר וועלן אַזוי אָנטייל נעמען אין רעכטפאַרטיקן
 יהוהס נאָמען.

באַקערעמטיקט אייער שמעלונג!

כדי צו האַלטן זיך אין אייער באַשלוס, זיך צו שמעלן פון איצט אָן אויף דער זייט פון יהוה גאָט און זיין אַרגאַניזאַציע אונטער יעזוס קריסטוס, נויטיקט איר זיך און איר וועט וועלן אמתע הילף. איר דאַרפט זיך ניט אָב-שליסן אין וועלכע ניט איז מענשלעכע רעליגיע-אַרגאַניזאַציע. פאַקטיש דאָס וואָלט געווען אַ ניט ריכטיקער טראַט. איר וועט דאָס הויפטזעכלעך אָפּשאַצן נאָכן ליינענן פון „אַנמלוּפּט איצט!“, וואָס דערשוינט גלויך נאָכדעם.

האַלט אייער שמעלונג און ווערט שמאַרקער, ליינענדיק ריכטער רומעפאַרדס ביכער, גלויך אין אייער אויגן היים, פרוי פון רעליגיעזע פּלאַנמערנישן. די דאָזיקע ביכער זיינען אומסקעטאַריש, אָן קורכערלעכער אָנגעהעריקייט, אומפאַלי-מיש, שטרענג ביבליש, געטרוי צו פאַקטן און יהוה גאָט.

אַט זיינען זייערע טיטלען:

די האַרף פון גאָט	באוואַרונג
באַפרייאונג	יהוה
באַשאַפונג	נבואה
דאָס שלום-מאַכן	ליכט (צוויי ביכער)
רעגירונג	רעכטפאַרטיקונג (דריי ביכער)
צוגרייט	

פּראַכטפול געבונדן אין ליוונט, אילוסטרירט מיט קאַלירן, און מיט אַ זוכצעטל; אימלעך בוך אַנטהאַלט 362 אַדער מער זייטן. אלע פּערצן אין דער ענגלישער שפּראַך—\$3.50; פיר פון וועלכע ניט איז אין דער ענגלישער שפּראַך אַדער דריי אין אַ סך אַנדערע שפּראַכן — \$1.00; איינצל אין ענגליש — 25 סענט; אין אַנדערע לשונות — 35 סענט; געטיקט פאַסט-באַצאַלט אומעטום. פרויער קאַטאַלאַג אויף פאַרלנאַג. באַשמעלט פון

THE WATCH TOWER

117 Adams Street, Brooklyn, New York

אַנטלײפֿט איצט

(רעדע פון ריכטער רומערפארד, פארשפרייט דורך א ראדיא-קייט פון
דער סטאנציע WBBR, 6טן מאי 1984)

די אינפארמאציע אין דער איצטיקער רעדע ווערט געגעבן צוליב דעם נוצן פון אלע מענטשן פון גוטן ווילן, ניט אכטנדיק אויף זייער גלויבן, קאנפעסיע, ראסע אָדער קאָליר. די וועלט איז אין דער העכסטער קריטישער לאַגע, און יעדע אינפארמאציע, וואָס מען קאָן אַרויסקרייגן פון די הייליקע שריפטן בנוגע דערדאָזיקער לאַגע, דאַרף ווערן פֿליסיק געזוכט פון יענע, וואָס האָפֿן צו זען, ווי אזוי שלום און גערעכטיקייט וועט מנצח זיין. דער שונא, ניט זייענדיק אין שטאַנד, צו שטעלן זיך אמת קעגן אמת, ווענדט אָן מיטלען, צו פאַרהאַלטן דעם אמת צו ווערן באַקאַנט. עס איז ניטאָ קיין שום פאַרלאַנג מצד די עדות פון יהוה, צו שעדיקן וואָסער ניט איז באַשעפֿעניש אויף דער ערד, אָבער עס איז פאַראַן יעדער איינער פאַרלאַנג, צו זיין געהאַרכזאַם צו גאָטס ווילן און צו טאָן גוטס דער מענטשהייט מיטן זאָגן זיי דעם אמת.

יהוה גאָט איז אינגאַנצן אומגעלעבטזיכטיק, און צוליב דערדאָזיקער אורזאך שטייט געשריבן אין די הייליקע שריפטן: „גאָט איז ליבע.“ ער האָט ניט קיין שום פאַרגעניגן אין די רשעים. זיי זיינען אַן אָפּשיילעכקייט פאַר גאָט, און צוליב דעם גוטס פון דעם גאַנצן באַשאַף וועט ער אין דער געהעריקער צייט פאַרניכטן אלע ביזע אָדער געזעצלאָזע. זיין צייט צו פאַרניכטן די פאַרדאָרבענע איז נאָענט (אַנטפלעקונג יא: 15-18; תהלים קמה: 20). ער איבערפאַלט ניט די גאָטלאָזע, אָבער ער לאָזט זיי וויסן אויף אַ פּאַסיקן אופן און וואָרנט זיי, איידער ער פאַרניכט זיי. גאָט האָט דערלויבט דעם שטן, אַנצוגיין אין משך פון יאָרהונדערטער אומגעשטערט מיט זיין רשעות; נאָר איצט איז געקומען דער סוף, ווייל „דאָס

איז דער טאג פון נקמה פון יהוה" קעגן אלע בייזקייט אין דידאָזיקע לעצטע טעג האָט יהוה גאָט פאַראורזאָכט, מען זאָל פולשטענדיק לאָזן וויסן און וואָרענען די טוער פון גער זעצלאָזיקייט; אָבער דידאָזיקע באַקאַנטמאַכונג און וואָרנונג האָבן די מאַכטן, וואָס קאַנטראָלירן די וועלט, פאַרשמויסן, און דער טאָג פון זייער חורבן דערנענטערט זיך. איידער די גרעסטע אַננסטן און צרות פון אלע צייטן באַפאַלן די וועלט, פאַראורזאָכט גאָט, מען זאָל אויך לאָזן וויסן און וואָרענען די פשוטע מענטשן, מיטן ציל, אַז יעדער איינער, וואָס וויל נאָר, זאָל קאָנען אַנטלויפן צו דעם איינציקן אָרט פון זיכערקייט.

דער גרעסטער לערער, וואָס איז ווען ניט איז גענעבן געוואָרן צו מענטשן, איז ישוע המשיח אָדער יעזוס קריסטוס. באַקליידט מיט יעדער מאַכט און אויטאָריטעט אין הימל און אויף דער ערד, און אין וועמעס הענט איז איבערגעגעבן געוואָרן יעדער גערעכטער אורטייל און זיין אויספיר, רעדט יעזוס קריסטוס מיט אַכסאַלִטער אווטאָריטעט. ווען די וועלט ווערט באַלערנט פון אַ געוויינלעכן מענטשן וועגן אַ וויכטיקער פראַגע, איז מען אויפמערקזאַם צו דעם, וואָס ער דערקלערט. מיט מער גרונד דאַרפן אלע מענטשן זיין זייער אויפמערקזאַם צו די ווערטער פון אווטאָריטעט, געשפראַכן פון דעם גרויסן און גערעכטן הערשער פון דער וועלט. מער ווי מיט ניינצן יאָר-הונדערטער צוריק, און גלייך איידער ער האָט פאַרלאָזן די ערד, האָט יעזוס פאַרגעבראַכט אַ בשורה פון וואָרנונג צו די מענטשן פון נוטן ווילן, וואָס וועלן זיין אויף דער ערד צום סוף פון דער וועלט. און דידאָזיקע בשורה איז הויפטזעכט־לעך געווענדט צו די מענטשן איצט אויף דער ערד, ווייל איצט איז די צייט פון דערפולונג. מיר זיינען פיאיאק צו פאַרשטיין נביאות, בלויז נאָכדעם ווי איר דערפולונג האָט זיך אָנגעהויבן; און איצט, האָבנדיק קלאָר פאַר אונדזערע אויגן די זעבארע פאַקטן, וואָס ווייזן די דערפולונג פון דער נביאות פון וואָרנונג, געשפראַכן פון יעזוס, איז עס די העכסטע צייט, צו נעמען אין אַכט אַזאָ וואָרנונג. די גרויסע נביאות, געשפראַכן פון ישוע המשיח, און

פֿאַרשריבן אין דעם פֿיראונצוואַנציקסטן קאַפּיטל פֿון מתי, באַשטימט די פינקטלעכע צייט, ווען די וואָרנונג מוז ווערן באַקאַנט געמאַכט צו די פשוטע מענטשן, און די צייט ווען זיי מוזן אַנטלויפֿן, אויב זיי ווילן געפינען אַן אָרט פֿון שוין יהוהס עדות איז געגעבן געוואָרן דער באַפעל, צו „פֿריידיקן דיִדאָזיקע בשורה פֿון קעניגרייך צו דער וועלט אַלס אַן עדות; און דאָ וועט דער לעצטער סוף זיכער קומען.“ (מתי כה:14) פֿאַר אַ געוויסער צייט, אין געהאַרכזאמקייט צו דעמראָזיקן נביאישן באַפעל, איז געהערט געוואָרן איבער דער וועלט אַ ווייט־פֿאַרשפּרייט אויסרופן דיִדאָזיקע נומע נייעס, אָנזאָגנדיק די מענטשן, אַז דאָס קעניגרייך פֿון הימל איז דאָ און אַז דאָס איז די איינציקע האָפענונג פֿון דער וועלט. צו יענע וואָס האָבן געזוכט די הערשאַפט פֿון גע־רעכטיקייט האָט יעזוס ווייטער געשפּראַכן: „ווען איר וועט אַוויאַרום זען די אָפּשיילעכקייט פֿון פֿאַרוויסטונג, וועגן וואָס דניאל דער נביא האָט געשפּראַכן, שטעלט זיך אין דעם הייליקן אָרט, (ווער עס לייענט דאָס, זאָל עס פֿאַרשטיין:;) דאָן לאָזט זיי, וואָס וועלן זיין אין יהודה, אַנטלויפֿן אין די בערג.“ — מתי כד: 15, 16.

דיִדאָזיקע בשורה איז געווענדט צו יענע, וואָס זיינען „אין יהודה“, און זיי זיינען די יענע, וועלכע ווערן אָנגעוויזן צו אַנטלויפֿן. די בשורה פֿון וואָרנונג מוז איבערגעגעבן ווערן פֿון יענע, וואָס זיינען „פֿון יהודה“, ווייל יענע זיינען די, וואָס זיינען באַפֿולמעכטיקט געוואָרן, צו רעדן אַלס עדות פֿון דעם האַר. אַ „יהודי“ איז דער, וועלכער איז איבערגע־געבן צום לויב און דינסט פֿון יהוה גאָט און וועלכער שטרעבט, צו זיין געהאַרכזאַם צו גאָטס געבאָט. (עברים יג:15) דיִדאָזיקע יהודים זיינען באַצייכנט אַלס יהוהס עדות, צו וועמען עס איז איבערגעגעבן געוואָרן דאָס עדות־זאָגן פֿון ישוע המשיח, און וועלכע, אין געהאַרכזאמקייט צו זיינע געבאָט, מוזן איבערגעבן דאָס־דאָזיקע עדות־זאָגן צו יענע פֿון דער וועלט, וואָס וועלן הערן. (אַנטפֿלעקונג יב:17; ישעיה מג:12) זיי זיינען באַאויפּטראַגט געוואָרן פֿונעם האַר, צו דערקלערן, אַז איצט איז דער טאָג פֿון יהוהס נקמה.

(ישעיה סא: 1, 2) זיי איז באפוילן אלס די עדות פון יהוה, פארצוברענגען דידאָזיקע בשורה פון וואָרנונג צום נוצן פון די „געפאָנגענע“ און יענע נוטויליקע מענטשן, וואָס זיינען איצט אויף דער ערד, און הייסן די יהונדבס. דידאָזיקע צוויי לעצט־אָנגערופענע קלאַסן זיינען די יענע, וואָס זיינען „אין יהודה“, דאָס מיינט צו זאָגן, וועלכע זיינען אין האַרד ציקער סימפאטיע מיט גערעכטיקייט און וואָס גארן, צו זען גאָטס ווילן געטאָן אויף דער ערד. דידאָזיקע בשורה פון וואָרנונג ווערט זיי איבערגעגעבן אין געהעריקער צייט, אין איינקלאַנג מיט דעם האַרס געבאָט, כדי געבן זיי אַ מעגל לעבסקייט, צו אַנטלויפן צום אָרט פון זיכערקייט און געפינען באַשיצונג אין דער צייט פון גרויסע אַנגסטן, וואָס זיינען דראַקאָניש און האַלטן אין באַפאַלן די וועלט. דער קלאַרער אונטערשיד צווישן די, וואָס זיינען אין יהודה און יענע, וואָס זיינען פון יהודה, מאַכט אונדז פּיאַיק, צו האָבן אַ בעסערע פאַרשטענדעניש וועגן דער נביאות, געשפּראַכן פון יעזוס, און וואָס איז איצט אין גאַנג פון דערפולונג. עס איז זיכער, אַז קיין גוטס קומט נישט אַרויס פון זידלען און באַ־ליידיקן מענטשן, און מצד יהוהס עדות איז נישטאָ קיין שום פאַרלאַנג, צו חזקן פון מענטשן. דער אמת פון גאָטס וואָרט מוז פונדעסטוועגן דערקלערט ווערן, און עס איז גאָטס אמת, וואָס טוט ווי יענע, וואָס זיינען קעגנעריש צו דעם. לאַמען דערפאַר באַשטימען לויט דעם וואָרט פון גאָט, ווער עס זיינען דידאָזיקע געפאָנגענע, און ווער „די יהונדבס“, כדי מיר זאָלן קאָנען באַגרייפן די אָנווענדונג פון דערדאָזיקער גרויסער נבואה, געשפּראַכן פון ישוע המשיח.

געפאָנגענע

עס זיינען פאַראַן אַ סך מענטשן אויף דער ערד, וואָס האָבן זיך גאָט איבערגעגעבן מיט אַ נדר אָדער הייליק פאַר־שפּרעכן, צו טאָן דעם ווילן פון גאָט, און וואָס האָבן פאַלגן לעך איינגעשטימט, נאָכצופאַלגן די טריט פון יעזוס קרי־סטוס, נאָר וועלכע האָבן, צוליב שרעק פאַר מענטשן אָדער

צוליב זעלבסטזיכטיקייט, ניט דערפילט געטריי דעם בונד מיטן האר. אזעלכע ווערן געהאלטן געבונדן אָדער אין תפיסה פון יענע, וואָס זיינען קעגן גאָט און זיין קעניגרייך. דער שטן איז דער גרויסער שונא פון גאָט, און ער מאַכט יעדן מעגלעכן פאַרווך, צו האַלטן מענטשן ווייט פון יהוה. דער שטן, דער טייוול, איז דער גרויסער באַטריגער פון מענטשן, און איינע פון זיינע שטאַרקסטע מיטלען פון באַטרוג איז רעליגיע. ער האָט זיך באַנוצט מיט רעליגיע זינט דער צייט פון נמרד ביו איצט, צו באַטריגן די מענטשן. די היינטיג-צור-טאָג אַרגאַניזירטע קירכ־סיסטעמען ווערן גע- רופן דאָס „אַרגאַניזירטע קריסטנטום“ אָדער די „קריסטנ- שאַפט“. זיי מאַכן אַן אַנשטעל, אַז זיי דינען גאָט און קריסטוס, אָבער אַנשטאָט דעם דינען זיי דעם טייוול, וועל- כער האָט זיי געקראָגן אונטער זיין איינפלוס און האָט זיי פאַראַרזאָכט, צו ווערן אַ טייל פון דער וועלט-אַרגאַניזאַציע. אין די רעליגיעזע סעקטן אָדער קירכלעכע אַרגאַניזאַציעס זיינען פאַראַן אַ סך מענטשן, וואָס גאַרן, צו דינען גאָט. זיי זען, אַז הויפטזעכלעך די קירכ־פירער זיינען שולדיק אין אַ סך שלעכטע מעשים, אַז זיי זיינען אינגאַנצן ניט אין איינקלאַנג מיט גאָט און זיין קעניגרייך, אַז די קירכ־אַרגאַ- ניזאַציע איז געוואָרן אַ זעלבסטזיכטיקע, פּאָליטישע זאַך, און אַז די וויכטיקסטע אין דער אַרגאַניזאַציע זיינען די גאַר- רייכע און די פּראָפעסיאָנעלע פּאָליטיקאַנער. זעענדיק די פילע שלעכטע און אומגערעכטע זאַכן, פּראַקטיצירט אין דיראַזיקע רעליגיעזע אַרגאַניזאַציעס, און אַז די גייסטלעכע לערנען ניט דעם אמת פון דער ביבל, זיפּצן און וויינען יענע מענטשן אין די קירכעס, וואָס האָבן ליב גאָט, צוליב די פילע אומווערדיקייטן און אַפּשיילעכקייטן, וואָס ווערן דאָרטן פּראַקטיצירט. פאַרוואָס פאַרלאָזן ניט יענע ערלעכע מענטשן די קירכ־סיסטעמען? דער ענטפער איז, אַז די גייסטלעכע האָבן געמאַכט דיראַזיקע אויפריכטיקע מענטשן צו גלויבן, אַז עס איז זייער פליכט, צו בלייבן אין די סעקטן אָדער קירכ־אַרגאַניזאַציעס, כדי צו דערהויבן די וועלט. די פירער האָבן פאַרשןאַקן די ערנסטע צו גלויבן, אַז אויב זיי פאַר-

לאָזן די קירכן־אַרנאָניזאַציעס, וועט עס זיין קאָטאָסטראָפֿאַל פֿאַר זיי. דערפֿאַר פֿאַרבלייבן די שרעמיקע אין די רעלי־ גיעזע סעקטעס אָדער קירכעס צוליב דער איינגעדערטער מורא, וואָס די גייסטלעכע פֿלאַנצן איין אין זיי. זיי זיינען ווירקלעך געפֿאַנגענע, און די הייליקע שריפטן באַצייכענען זיי אַלס „געפֿאַנגענע“.

ווער פֿאַרוואַכט דידאָזיקע געפֿאַנגענע, מורא צו האָבן צו פֿאַרלאָזן די קירכלעכע אָרנאָניזאַציעס? די הייליקע שריפטן ענטפֿערן: „זייער מורא . . . איז אַן איינגעד־ לערנט ענטפֿערן פֿון מענטשן“. (ישעיה כט:13) דורך זיין נביא האָט יהוה גאָט פֿאַרוויסגעזאָגט דידאָזיקע אומגליקלעכע לאַגע פֿון די געוויסנהאַפטע קירכן־מיטגלידער, וואָס ווערן געהאַלטן ווי געפֿאַנגענע אין די תּפֿיסות, אָבער וועלכע בענקען, צו זיין פֿריי צו דינען גאָט. די הייליקע שריפטן דערציילן וועגן זיי, ווי זיי קרעכצן און קלאָגן צו גאָט צוליב דידאָזיקע עקלדיקייטן, און טוען תּפֿילה אין דעמדאָזיקן געדעם: „העלף אונדז, אָ גאָט פֿון אונדזער דערלייזונג, פֿון וועגן דעם כּבֿוד פֿון דיין נאָמען; און זיי אונדז מציל, און פֿאַרגיב אונדזערע זינד, אין דיין נאָמען וועגן. פֿאַרוואָס זאָלן די נאַציעס זאָגן, וואו איז זייער גאָט? זאָל ער באַ־ קאָנט ווערן צווישן די פעלקער פֿאַר אונדזערע אָיגן, דורך דער נקמה פֿאַר דעם בלוט פֿון דייע קנעכט, וואָס איז פֿאַר־ גאַסן געוואָרן. זאָל פֿאַר דיר קומען דאָס זיפֿצן פֿון די געד־ פֿאַנגענע; לויט דער גרויסקייט פֿון דיין מאַכט פֿאַרהיט יענע, וואָס זיינען באַשטימט צום שטאַרבן“. — תּהלים עז:9—11.

ווען די עניוּתדיקע און שרעמיקע אין די קירכן־אַרנאָ־ ניזאַציעס קריגן אַ בוך, וואָס דערקלערט דעם אמת פֿון דער ביבל, און דער גייסטלעכער דערוויסט זיך וועגן דעם, צווינגט ער, אַז דאָס בוך זאָל פֿאַרניכט ווערן; און אַזוואַרונג נעמט ער אַוועק פֿיל טרויסט פֿון דער הונגעריקער זעל אין דער קירכן־ „תּפֿיסה“. ווען די גייסטלעכע דערוויסן זיך, אַז זייערע געפֿאַנגענע אין די געפֿענקענישן הערן די בשורה פֿון אמת דורך דער ראַדיאָ, באַמיען זיי זיך, צו פֿאַרווערן דאָס נוצן פֿון דער ראַדיאָ דורך יענע, וואָס פֿראַקלאַמירן די בשורה פֿון

אמת. אזעלכע גייסטלעכע זיינען ניט נאָר תפיסה־וועכטער, נאָר פייניקער פון די מיטגלידער פון זייער געמיינדע, וואָס זוכן אויסצוגעפינען דעם אמת און וואָס מאַכן אַ פאַרזוך, צו דערציילן אַנדערע וועגן דעם. יהוה, דורך זיין נביא, דערקענט דיראָזיקע געפאַנגענע און באַווויזט, אַז דער ערלעך כער געפאַנגענער טוט תפילה אין דעמדאָזיקן געבעט, נעמלעך: „פאַרנעם מיין געבעט, וואָרן איך בין זייער נידערגעשלאָגן: זיי מיך מציל פון מיינע פאַרפאַלגער; וואָרן זיי זיינען שטאַר־קער פון מיר. ברענג אַרויס מיין זעל פון דער געפּענקעניש, כדי איך זאָל לויבן דיין נאָמען: די צדיקים וועלן מיך אַרומרינגלען, ווייל דו וועסט מיר גוט באַלוינען.“ (תהלים קמא: 7, 8). ווען וועט דער האַר הערן דעמדאָזיקן געבעט און זיי ענטפערן? די נבואה אין תהלים קב ענטפערט: „ווען יהוה וועט אויפבויען ציון, וועט ער דערשיינען אין זיין הערלעכקייט. ער וועט זיך ווענדן צום געבעט פון עלנדן, און ניט פאַראַכטן זייער געבעט. דאָס וועט פאַר־שריבן ווערן פאַר דעם שפּעטערדיקן דור; און אַ פאַלק, וואָס וועט באַשאַפן ווערן, וועט לויבן גאָט. וואָרן ער קוקט אַראָפּ פון זיין הייליקער הויך; פונם הימל קוקט ער אַראָפּ אויף דער ערד; צו הערן דאָס קרעכצן פון געפאַנגענעם, פרייבינדן יענע, וואָס זיינען באַשטימט צום טויט.“ — תהלים קב: 16—20.

ציון, וואָס איז גאָטס אָרנאַניזאַציע, איז איצט שוין אויפגעבויט. יעזוס קריסטוס, דער הויפט פון דעם, איז אין גאָטס טעמפל, און ער שיקט אַרויס געטרייע עדות, פאַר־צוטראָגן דאָס געטלעכע וואָרט צו די געפאַנגענע, כדי זיי זאָלן הערן און אויסגעפינען דעם וועג פון רעטונג; און די געזאַלבעטע פון גאָט זיינען באַאויפטראַגט פון אים, „צו עפענען בלינדע אויגן, אַרויסצוציען פון געפּענקעניש דעם געפאַנגענע־נעם, פון תפיסה די וואָס זיצן אין פינצטערניש.“ (ישעיה מב: 7) דאָס קעניגרייך פון גאָט און זיין משיח איז שוין דאָ, און דיראָזיקע געפאַנגענע מוזן הערן די בשורה פון דעם קעניגרייך, און די יענע וואָס הערן און פאַלגן גאָט, באַפרייט ער, ווי עס איז געשריבן: „גאָט בינדט אָפּ די

געפאנגענע: גאָט עפנט די אויגן פון די בלינדע: גאָט
גלייכט אויס די איינגעבויענע: גאָט ליבט די צדיקים.—

תהלים קמו: 7, 8.

צוליב דערדאָזיקער אורזאך, אין געהאָרכזאמקייט צו
גאָטס געבאָט, גייען איצט אום יהוהס עדות דורכן גאנצן
לאַנד און צו יענע אַלע, וואָס האָבן ליב גערעכטיקייט, און,
ניט אַכטנדיק אויף קאָנפעסיע און ראַסע, באַמיען זיי זיך,
צו העלפן זיי, צו פאַרשטיין דעם אמת; ווי עס שטייט גע-
שריבן: „און גאָט האָט צו אים [זיינע עדות] געזאָגט, גיי
דורך אין מיטן שטאָט, אין מיטן ירושלים [וואָס איז אַ
נביאיש מוסטער פון דער קרויסטנשאַפט], און זאָלסט אָנצו-
כענען אַ צייכן אויף די שטערנס פון די מענטשן, וואָס
זיפצן און קרעכצן אויף אַלע אומווערדיקייטן וואָס ווערן
געטאָן אין איר.“ (יחזקאל ט:4). די בשורה פון וואָרונג
פון יעזוס קרויסטוסן צו יענע געפאנגענע איז איצט: ווען
איר זעט דעם גרויף, וואָס ברענגט פאַרוויסטונג, שטעלט זיך
אין הייליקן אָרט, דאָן אַנטלויפט אין די בערג!“

די יהונדבס

עס איז פאַראַן נאָך אַן אַנדער קלאַס מענטשן אויף
דער ערד, וועלכע ווערן אין די הייליקע שריפטן גערופן „די
יהונדבס“, דערפאַר ווייל זיי האָבן ליב גערעכטיקייט און
האָבן אַ פאַרלאַנג, צו טאָן דאָס, וואָס איז רעכט. זיי זיינען
קיינמאָל ניט געווען פאַרייניקט מיט קיין שום רעליגיעזע
סעקטע אָדער קירכן־אַרגאַניזאַציעס, ווייל זיי האָבן דאָרט
געזען די אויספירונג פון אַזויפיל היפּאָקריטישקייט, אַז זיי
האָבן זיך געהאַלטן ווייט פון אַזעלכע אָרגאַניזאַציעס. דער-
דאָזיקער קלאַס מענטשן איז געווען אָנגעדייט דורך אַ מענטשן,
וואָס האָט געלעבט אין צייט פון ישראלס נאַציע, וועלכער
איז אַבער ניט געווען פון די בני ישראל, און וועמעס נאָמען
איז געווען יהונדב. ער און זיינע אָפּשטאַמלער האָבן גע-
טריי זיך כאַמיט, צו טאָן, וואָס זיי האָבן פאַרשטאַנען, איז
די ריכטיקע זאַך. גאָט האָט באַמערקט זייער פאַרלאַנג נאָך
גערעכטיקייט, און, כאַטש זיי זיינען ניט געווען קיין ישראלים,

האַט ער זיי געוויזן גנאָד. יהוא, א געטרויער ישראלי און דינער פון נאָט, איז געשיקט געוואָרן, אויסצופירן נאָטס גורדין קעגן די היפּאָקריטישע ישראליים, וואָס האָבן זיך אָפּגעקערט צו דינען בעלן, דאָס הייסט, אויסצואיבן די רע-ליגיע פונם טיוול. די בעל-דינער צווישן ישראל, ווי די הייליקע שריפטן באווייזן, זיינען געווען דער פּראָפּעטישער אַנדייט אויף דער „קריסטנשאַפט“, וואָס האָט זיך אריינגע-לאָזן ביי היינטיקן טאָג אין היפּאָקריטישן דינסט פון טיוול. יהונדב און זיינע אָפּשטאַמלער האָבן פיינט געהאַט היפּאָ-קריטישקייט, פונקט ווי א סך מענער און פרויען דרויסן פון די קירכנסיסטעמען האָבן ביי היינטיקן טאָג פיינט היפּאָ-קריטישקייט. יהוא האָט געטראָפּן יונדבן און האָט צו אים געזאָגט: „ביסטו אויף מיין זייט צי ניט?“ און יונדב האָט תיכף געענטפערט, אז ער איז מיט יהוה. (ב מלכים י: 15, 16) יהוא האָט דאָ גענומען יונדבן ביי דער האַנט און אים איינגעלאָדן, צו פאָרן מיט אים אין זיין רייטוואָגן. מיט דעם אריינגיין אין רייטוואָגן מיט יהואן האָט יונדב נביאיש געמאָלן דעם קלאַם מענטשן פון גוטן ווילן, וואָס נעמען היינט זייער שטעלונג מיט גאָטס אָרגאַניזאַציע, האָבן-דיק אן ערנסטן פאַרלאַנג צו דינען גערעכטיקייט, און וואָס אַנטזאָגן זיך, מיטצואוויקן מיט וועלכן ניט איז טייל פון דעם שטנס איינריכטונג. דידאָזיקע מענטשן פון גוטן ווילן מוזן איצט ווערן באַלערנט בנוגע יהוהס צוועקן, און דער-פאַר שיקט גאָט ארויס זיינע עדות, צו געבן זיי אינפאַרמאַציע און צו זאָגן זיי, אין דער שפּראַך פון די הייליקע שריפטן, ווען צו אַנטלויפן, און צו וועלכן אָרט זיי דאַרפן אַנטלויפן. אזוי ווערט עס קלאָר באוויזן לייט די הייליקע שריפטן, אז די ווערטער פון יעזוסן, באַפעלנדיק געוויסע מענטשן צו אַנטלויפן, זיינען געווענדט צו דעם קלאַם געפאַנגענע אָדער צו דער „גרויסער מענגע“ און צו יענע גוטווייליקע מענטשן אויף דער ערד, וואָס הייסן אַנדערש די „יונדבס“, און אז עס זיינען גאָט יהוהס עדות וועלכע, אין געהאָרצאַמקייט צו די געבאָט פון דעם האַר, מוזן באַקאַנט מאַכן דידאָזיקע אויפקערונג. אַנדערש געזאָגט, יהוהס עדות דאַרפן זיין די

לערער פון יענע צוויי קלאסן מענטשן, וואָס נאָרן, צו קענען
יהוה גאָט און זיין גערעכטע איינריכטונג.

צייט

ווען דארפן זיי אַנטלויפן? די ווערטער פון ישוע
המשיח באווייזן, אַז דאָס דאָזיקע אַנטלויפן מוז פאַרקומען
גלייך פאַר דער שלאַכט פון דעם גרויסן טאָג פון דעם אַל-
מעכטיקן גאָט. די ווערטער פון יעזוס זיינען געשפּראַכן
געוואָרן אַלס טיילווייזער ענטפּער צו דער פּראָגע, פאַרגעליינט
פאַר אים בנוגע די צייכן פון זיין קומען, פון דעם סוף פון
שטנס וועלט, און פון דעם אָנפאַנג פון זיין קעניגרייך.
יענע צייטפּערראַדע האָט זיך אָנגעהויבן אין יאָר 1914.
נאָכדעם האָט נאָכגעפּאָלט, נאָך 1918, אַ וועלטפּאַרשפּרייטע
באַקאַנטמאַכונג וועגן דער בשורה פון נקמה פון אונדזער
גאָט, און וועמעס אָנזאָג פון וואָרנונג איז געגעבן געוואָרן
די הערשער. עס איז אוינגעשיינלעך נאָענט צום סוף פון
דערדאָזיקער צייטפּערראַדע, ווען „דידאָזיקע בשורה פון דעם
קעניגרייך ווערט געפּרידיקט אַלס עדות“, אַז די באַזונדערע
בשורה פון וואָרנונג מוז דערלאָנגט ווערן די געפּאַנענע
און דעם יונדביקלאַס. וועגן דידאָזיקע ווערט פּאַסיק גע-
רעדט, אַז זיי זיינען „אין יהודה“, צוליב דעם וואָס זיי ליבן
גאָט און זיין גערעכטע קעניגרייך, און ניט דעם טייל אָדער
וועלכן ניט איז טייל פון זיין איינריכטונג. זייער האַרצנס-
פאַרלאַנג איז, צו לויבן און דינען יהוה גאָט. דערפאַר זאָגט
יעזוס צו זיי: „ווען איר זעט דעם גרויל פון פאַרוויסטונג,
דערמאָנט פון דניאל, דעם נביא, שטייענדיק אין דעם הייליגן
אַרט, דאַן אַנטלויפט אין די בערג“. דידאָזיקע הייליקע פאַר-
צייכענונג, וואָס דערשיינט אין מאַרקוס יג:14, לייענט זיך:
„ווען איר וועט זען דעם גרויל פון פאַרוויסטונג, געשפּראַכן
פון דניאל, דעם נביא, שטייענדיק, וואו ער דאַרף ניט (זאָל
דער, וואָס לייענט דאָס, פאַרשטיין), דאַן זאָלן די, וואָס זיינען
אין יהודה, אַנטלויפן אין די בערג“. ווען די „גרויסע
מעננע“ און די יונדבס האָבן דערהאַלטן דידאָזיקע באַלע-
רונג און זעען און פאַרשטייען, וואָס דאָס „הייליקע אַרט“

איז, און וואָס איז דער גרויל, וואָס פאַררוכאַט פאַרוויס-טונג, דאַן, אויב זיי ווילן זיך ראַטעווען אין דעם פּלאַץ פון שוץ און זיכערקייט, מוזן זיי תיכף אַנטלויפן.

דאָס הייליקע אָרט

דאָס „הייליקע אָרט“ איז דאָס הייליקטום פון יהוה גאָט. דאָס איז זיין הויפט-אַרגאַניזאַציע, פון וועלכער ישוע המשיח איז דער הויפט. דאָס איז דאָס אָרט פון זיין באוואוינונג. „וואָרן יהוה האָט אויסדערוויילט ציון: ער האָט זי גע-גאַרט פאַר זיין וואוינאָרט. דאָס איז מיין רואונג אויף אייביק; דאָ וועל איך וואוינען; וואָרן איך האָב עס גע-גאַרט.“ (תהלים קלב: 13, 14). דאָס איז די מלוכה פון גאָט מיט יעזוס קריסטוסן אַלס הויפט און קעניג, און פאַר-בונדן מיט אים זיינען אַלע מיטגלידער פון זיין מלכותדיק-הייט, וואָס זיינען אויך געמאַכט געוואָרן פאַר מלכים און פריסטער צו גאָט. — אַנטפּלעקונג א:16.

ווען לוציפּער, צוליב זיין געזעצלאָזן אויפשטאַנד קעגן גאָט, איז געוואָרן שטן, דער טייוול, האָט גאָט באַקאַנט גע-מאַכט זיין באַשלוס, ארויסצוברענגען אַ „זאַמען“ פון זיין אָרגאַניזאַציע אָדער איינריכטונג, סימבאָליזירט דורך זיין „ווייב“, וועמעס זאַמען וועט נעמען נקמה פאַר גאָטס נאָמען און וועט פאַרניכטן דעם שטן און זיין איינריכטונג. (בראשית ג:15) יענער צוגעזאַגטער „זאַמען“ איז ישוע המשיח, און דורך אַלע נביאות פון די הייליקע שריפטן ווערט דער „זאַמען“ פון גאָטס צוזאַג און זיין קעניגרייך אויסדריקלעך באַמאָנט. מיטן פאַלק ישראל האָט גאָט אויפגעשטעלט זיין מוסטער-קעניגרייך, דורך וועלכן ער האָט געשאַפן בילדער, וואָס דייטן אָן אויף זיין אמתע מלוכה, און ווייזן אָן, אַז אַמאָל אין דער צוקונפט וועט ער אויפשטעלן זיין קעניגרייך אויף דער ערד, וואָס וועט פּולשטענדיק רעכטפאַרטיקן זיין הייליקן נאָמען. דער אורשפּרינגלעכער צוועק פון אַראָפּשיקן יעזוסן אויף דער ערד איז געווען, ער זאָל זיין אַ געטרייער און אמתער עדות פאַר גאָט יהוה, באַווייזן זיין לויטערקייט און קוואַליפיקצירן זיך אַלס רעכטפאַרטיקער פון יהוהס נאָמען.

ווען יעזוס האָט באוויזן זיין געטריישאפט צו גאָט, אפילו ביז צום שענדלעכסטן טויט, האָט גאָט אים אויפגעוועקט פון טויט און אים הויך דערהויבן איבער אַלע באשעפענישן פון דעם אוניווערס, און האָט באפוילן, אז יעדע קני זאָל זיך בויגן פאַר אים און יעדע צונג זאָל צוגעבן אז ער איז דער משיח, צו דער הערלעכקייט פון יהוה. (פיליפּיאנער ב: 9—11). גאָט האָט געמאכט יעזוס קריסטוסן פאַרן הערשער פון דער וועלט, און אין דער באשטימטער צייט דאַרף זיך אָנהייבן זיין הערשאַפט. די צווייטע אורזאַך פון יעזוס'ס קומען אויף דער ערד און פון זיין אָפּפערדיקער טויט איז געווען, אז ער זאָל אויסלייזן די מענטשלעכע ראַטע און קריגן פולמאַכט פון גאָט, צו געבן לעבן צו אַלע מענטשן, וואָס פאַלגן אים.

ווען דאָס פאַלק ישראל האָט זיך ארויסגעוויזן אומר געטריי צו גאָט און איז פאַרוואָרפן געוואָרן, האָט גאָט דאָן דערקלערט, אז דאָס מוסטער־קעניגרייך זאָל זיך ענדיקן, און ער האָט דאָן באַקאַנט געמאַכט זיין צוועק, איבערצוגעבן דאָס קעניגרייך צו דעם, „וועמעס רעכט דאָס איז“, מינענדיק ישוע המשיח. (יהזקאל כא—כו) ווען דער זון פון דעם אַלמעכטיקן גאָט איז געוואָרן אַ מענטש און האָט דערגרייכט דעם עלטער פון זיינע פולע יאָרן, אי ער געזאַלכט געוואָרן, צו זיין דער קעניג פון דער וועלט, און ער האָט תיכף אָנגעהויבן, צו באַקאַנטמאַכן: „דאָס קעניגרייך פון הימל איז נאָענט“. אין אַלע זיינע לערעס האָט ער אונטערשטראַכן דאָס קעניגרייך. יעזוס האָט דערקלערט, אז ער מוז אוועק און באַקומען דאָס קעניגרייך, צוריקערן זיך און אויפשטעלן זיין מלוכה, פאַרניכטן די רשעים און רעכטפאַרטיקן יהוהס נאָמען, און אז דאָס וועט ער טאָן צום סוף פון דעם שטנס וועלט. צוליב דער אורזאַך האָבן זיינע נאָכפאַלגער פאַרנעלייגט די פראַגע צו יעזוסן, נעמלעך: „וואָס וועט זיין דער צייכן פון דיין קומען און פון דעם סוף פון דער וועלט?“ קריסטוס האָט געזאָגט זיינע נאָכפאַלגער, אז יהוה האָט געשלאָסן אַ בונד מיט אים פאַר דעם קעניגרייך, און אז ער האָט איינגעלאָרן זיינע געטרייע נאָכפאַלגער, צו טיילן

זיך מיט אים אין דעמדאָזיקן קעניגרייך. (לוקאס כב: 29)
 צוליב דערדאָזיקער אורזאך האָבן די געטרייע נאָכפאלגער
 פון דעם משיח געהאָפּט אויף דעם קומען פון זיין מלוכה.
 דאָס מעסיאַנישע קעניגרייך דאַרף זיין און איז אינ-
 גאַנצן געווידמעט צו גערעכטיקייט, און איז דערפאַר דאָס
 „הייליקע אָרט“ אָדער דאָס אָרט פון געטלעכער פּולמאַכט
 פאַר דער הערשאַפּט פון דער וועלט. בלויז יענע, געבאַרן
 פון גאָטס גייסט און פּולשטענדיק געווידמעט צו גאָט און
 צו זיין זאך פון גערעכטיקייט, קאָנען ווען-נימאין שטיין
 געהעריק אין דעמדאָזיקן הייליקן אָרט; ווי עס שטייט גע-
 שריבן: „ווער וועט ארויפגיין אויפן באַרג פון יהוה? ווער
 קאָן שטיין אויף זיין הייליקן אָרט? דער וואָס האָט ריינע
 הענט, און אַ קלאַר האַרץ; דער וואָס האָט ניט אויפגעהויבן
 זיין נשמה צו פאַלשקייט, און וואָס האָט ניט געשוואורן
 צום באַטרוג.“ — תהלים כד: 3, 4.

די קעניגלעכע משפּחה אָדער דאָס קעניגרייך פון גאָט
 איז צונויפגעשטעלט פון יעזום קריסטוס און יענע, וואָס
 זיינען זיינע געטרייע נאָכפאלגער אַפילו ביזן טויט. די היי-
 ליקע שריפּטן באשרייבן די דאָזיקע אינריכטונג אַלס דאָס
 געהיימניש פון גאָטס קעניגרייך. די נביאים און די הייליקע
 מלאכים האָבן געפרוּאוּט, אויסצוגעפינען דעם באדייט דער-
 פון, אָבער זיי איז ניט געווען דערלויבט, דאָס צו טאָן, ווייל
 עס איז דאָן נאָך ניט געוועזן גאָטס רעכטע צייט. (א פעטרוס
 א: 10—12) פון שבעות אָן און ווייטער האָט גאָט אָנגע-
 הויבן צו לאָזן וויסן זיין מיסטעריע; פאַלגלעך האָט ישוע
 געזאָגט צו זיינע געטרייע נאָכפאלגער: „צו אייך איז גע-
 געבן געוואָרן, צו וויסן די מיסטעריע פון דעם קעניגרייך
 פון גאָט.“ (מאַרקוס ד: 11) דאָס געהיימניש פון גאָטס קע-
 ניגרייך איז דעריבער קריסטוס און די 144,000 מיטגלידער
 פון זיין קעניגלעך הויז, בנוגע וועלכן עס שטייט געשריבן:
 „דער סוד איז געווען באהאַלטן פון צייטלעכער און פון
 דורות, אָבער איצט ווערט ער אָפּנבאַר פאַר זיינע הייליקע;
 צו וועמען גאָט האָט געוואָלט באַקאָנטמאַכן, וואָס זיינען די
 רייכקייטן פון דער הערלעכקייט פון דעמדאָזיקן סוד צווישן

די נאציעס; וואָס איז קריסטוס אין אייך, די האָפענונג פון הערלעכקייט". (מאָלאָסער א: 26, 27) דאָס הייליקע אָרט איז דעריבער יהוהס קעניגלעך הויז, די קערפערשאַפט פון דעם משיח, אויפגעשטעלט און באקליידט מיט פולמאכט צו רעגירן די וועלט. אין יאָר 1914 האָט גאָט געזאָלט יעזוס קריסטוסן אַלס קעניג; ווי עס שטייט געשריבן: „דאָך האָב איך אויפגעשטעלט מיין קעניג אויף מיין הייליקן באַרג ציון". (תהלים ב: 6) דאָס באַצייכנט די צייט פון דעם געבורט פון דעם „בן־זכר" אָדער „מענלעכן זון", וואָס וועט רעגירן די וועלט. (אַנטפּלעקונג יב: 5) גאָכדעם האָט תיכף נאָכ־ געפּאָלנט אַ מלחמה אין הימל, וואָס האָט געפּירט צום אַרויסוואַרפן דעם שטן און זיינע בייזע מלאַכים פון הימל און צום אַראָפּוואַרפן זיי אויף דער ערד. — אַנטפּלעקונג יב: 7—9.

גרױל פון פאַרוויסטונג

כל זמן די הייליקע שריפטן באווייזן קלאַר און דייט־ לעך, אז דאָס משיחישע קעניגרייך פון גאָט איז דער העכ־ סטער טייל פון יהוהס אָרגאַניזאַציע און איז אינגאַנצן פּרוכט־ באַר, און איז דאָס מיטל פון געבן לעבן צו דעם מענטשן, דאַן איז עס זיכער, אז דער „גרױל וואָס פאַרורזאַכט פאַר־ וויסטונג", וועגן וואָס גאָטס נביא האָט געשפּראַכן, איז דער סאַמע קעגנזאַץ פון גאָטס קעניגלעך הויז. דאָס איז פּאָלג לעך אַ גרױל, און ער מוז אַרויסשטאַמען פון שטן, דעם טייוול. דאָס ברענגט חרפה און לעסטערונג אויף דעם גאַמען פון יהוה, און קערט אָפּ די מענטשהייט אַוועק פון גאָט. דער טייוול איז דער הויפט פון רשעות, און זיין גאַנצע אָרגאַניזאַציע איז גאַטלאָז (עפעזער ו: 10—12; א יוחנן ה: 19) עס שטייט געשריבן אין גאָטס וואָרט: „דער וועג פון רשע איז אַ גרױל צום האַר". (משלי טו: 9) דער־ פון פּאָלגט עס אַלט אַ זיכערקייט, אז דער „גרױל פון פאַר־ וויסטונג" איז דער פּראָדוקט פון דעם טייוול, דער צוועק פון וועלכן עס איז צו שטעלן זיך קעגן גאָט און צו פאַרומ־ רייניקן זיין הייליקטום, וואָס איז יהוהס הויפט־אָרגאַניזאַציע

אָדער קעניגרייך־קלאַס. — תהלים קיד:2; יחזקאל כה:3; תהלים צו:6.

באַלד נאָכדעם ווי די מיסטעריע פון גאָטס קעניגרייך איז אַנטפלעקט און באַקאַנט געמאַכט געוואָרן דורך דעם האַרם שלוחים אָדער אַפּאָסטאָלן, האָט שטן, דער טייוול, אָנגעהויבן, צו אַנטוויקלען אַ באַטריגערישע און היפּאָקריטישע זאַך ווערט באַצייכנט אין די הייליקע שריפטן אַלס דער „סוד פון געזעצלאַזיקייט“, וואָס גיט נאָר שטעלט עס זיך קעגן גאָט, נאָר „דערהויבט זיך איבער דעם, וואָס הייסט גאָט.“ (כ טעסאַלאַניקער ב: 4—8) שטן דער טייוול, איז דער הויפט פון די נאָטלאַזע, און דער „סוד פון געזעצלאַזיקייט“ איז דעם טייוולס באַטריגערישער און היפּאָקריטישער במקום פאַר דעם קעניגרייך פון גאָט, אונטער וועלכן נאָמען עס זאָל גיט דערשיינען. פון דעם טאַג פון ישועס שלוחים ביז צום קומען פון דעם האַר און זיין קעניגרייך, האָט גאָט אַרויס־גענומען פון דער וועלט מענטשן פאַר זיין נאָמען, וועלכע זיינען זיינע עדות און דאַרפן ווערן פאַרבונדן מיט ישוע המשיח. אין משך פון דערזעלבער צייט־פּעריאָדע האָט דער שטן אַנטוויקלט זיין באַטריגערישן במקום. אין יאָר 1918 איז יעזוס קריסטוס געקומען צום טעמפל פון יהוה און האָט אַרומגעזאַמלט דעם טעמפל־קלאַס אַרום זיך, און גלייך נאָך דעם האָט דער שטן אויפגעשטעלט זיין במקום פאַר דעם קעניגרייך, וועמעס במקום איז די קאָמבינאַציע פון די נאַ־ציעס אָדער די „פעלקער־ליגע“ פון דער „קריסטנשאַפט“, און דידאַזיקע ליגע איז „דער גרויל פון פאַרוויססונג“.

באַמערקט, ווי ליסטיק דער טייוול האָט דורכגעפירט זיין צוועק. אַ געוויסע צייט נאָכן טויט פון די אַפּאָסטאָלן איז די רוימיש־קאַטוילישע אָרגאַניזאַציע געגרינדעט געוואָרן. אָן שום צווייפל האָט יענע איינריכטונג דאָן געהאַט אין זיך אַ סך געוויסנהאַפטע מענטשן; אָבער אינגיכן האָט דער טייוול באַקומען די קאַטוילישע קירך אין זיין מאַכט און געמאַכט פון איר אַ פּאָליטיש־רעליגיעזע־קאָמערציעלע אָרגאַניזאַציע; און אזוי האָט עס זינט דאָן געווירקט. היינט צו

טאָג איז עס איינע פון די מעכטיקסטע און ליסטיקסטע איינר
ריכטונגען אויף דער ערד. דידאָזיקע רוימיש-קאטוילישע
היעראַרכיע אָדער פריסטערהערשאפט פאָדערט פאר זיך דאָס
איינציקע רעכט און די אויסשליסלעכע פולמאכט, צו טייטשן
די הייליקע שריפטן, און באהויפט, אז זייער הויפט, דער
פויפסט, הערשט אַלס דער שטעלפארטרעטער פון קריסטוס.
עס זיינען פאַראַן מיליאָנען גוטע קאטאָליקן, וועלכע זיינען,
לויטן טייטש פון די הייליקע שריפטן, „געפאָנגענע“. נאָכ
דעם איז די פראָטעסטאַנטישע סיסטעם אָרגאַניזירט געוואָרן,
און זי איז אויך אינגיכן געוואָרן אַ רעליגיעזע, פאָליטישע
און קאָמערציעלע איינריכטונג; און די באהויפטונג געמאַכט
פון דערדאָזיקער אָרגאַניזאַציע אין, אז די מלאכים אויף
דער ערד הערשן דורך געטלעכער רעכט. געלט, אָדער די
ליבע צום פראָפיט, איז געווען דער בינדקנופ, וואָס האָט
געהאַלטן די רעליגיעזע, פאָליטישע און קאָמערציעלע עלעמענטן
צוזאַמען. אין דידאָזיקע איינריכטונגען זיינען אָן צווייפל
פאַראַן עטלעכע גייסלעכע און אַ סך אַנדערע, וועלכע,
זייענדיק אומוויסנדיק וועגן יהוהס צוועק, ווערן צוליב דער-
דאָזיקער אורזאך געהאַלטן אין דידאָזיקע וועלטלעכע איינ-
ריכטונגען אַלס געפאָנגענע, אָבער וועלכע קאָנען נאָך זיך
ראַטעווען, אויב זיי וועלן האַנדלען שנעל ווי נאָר זיי גע-
פינען אויס דעם אמת. די אידן זיינען אַלעמאַל געווען
קעגן יעזוס קריסטוס, דעם קעניג. ארום דעם סוף פון דער
וועלט-מלחמה, 1918, האָט דער שטן באַטראָגן מענטשן און
זיי פאַראַורזאכט, צו מאַכן אַ פאַרוזך, צו פאַרזיין צוזאַמען
אַלע רעליגיעס אויף דער ערד אין איין פעסטער קערפער-
שאַפט. עס איז פאַרשטאַנען געוואָרן פון אַלע אַזוינע, אז
זיי וועלן אויסמידן עפנטלעכע דערמאָנונג אָדער דיספּוטן
וועגן וועלכער ניט איז פראַגע, וואָס קאָן אויפֿוועקן אַ
שטרייט אָדער וואָס קאָן עמעצן ערגערן. היינט צו טאָג
זיינען די קאטוילישע, פראָטעסטאַנטישע און אירישע פירער,
און אויך די פירער פון אַנדערע רעליגיעס, געבונדן דורך אַ
קעגנזייטיקער איינשטימונג און אַלע זיינען זיי קעגן נאָטס
קעגנרייך; זיי אַלע פאַרשטיין די הייליקע שריפטן, וואָס

דערקלערן, אז גאָט האָט געמאַכט יעזוס קריסטוסן פאַרן קעניג פון דער וועלט און די איינציקע האָפּענונג פון דער וועלט. זיי אַלע שטעלן זיך קעגן יעדער עפּנטלעכער דערקלערונג, וואָס שטעלט אונטער אַ פרעג-צייכן די אמתדיקייט פון די לערעס פון וועלכער ניט איז קירך-אַרגאַניזאַציע. אויפן אָרט און אָנשטאַט פון גאָטס קעניגרייך אונטער דעם משיח, האָט דער שטן פאַררואַכט, אז דידאָזיקע רעליגיעזע איינרייכ-טונגען זאָלן זיך פאַרייניקן און פאַררואַכן, אויפצושטעלן די פעלקער-ליגע, וואָס איז די אָפּשיילעכקייט, וואָס ברענגט פאַרוויסטונג. די מענטשן מוזן איצט אַנטשיידן, וועמען דידאָזיקע אָרגאַניזאַציעס דינען, כדי זיי זאָלן זיך אַליין פאַר-נעמען אויף דעם ריכטיקן דרך. עס שטייט געשריבן אין די הייליקע שריפטן: „ווייסט איר דען ניט, אז צו וועמען איר גיט זיך אַליין אונטער אַלס דינער צו פאַלגן, זייט איר יענעמס דינער, וועמען איר געהאַרטט; צי פון זינד צום טויט, אָדער פון געהאַרטזאַמקייט צו גערעכטיקייט?“ (רוימער 16:1) יעדער מענטש איז פאַלגלעך אָדער פאַר דעם שטנס איינ-ריכטונג אָדער פאַר גאָטס קעניגרייך אונטער קריסטוסן. עס איז איצט ניט פאַראַן קיין מיטל-וועג.

די פעלקער-ליגע

יעזוס האָט זיך באַזונדערס באַצויגן צו דער אָפּשיי-לעכקייט, וואָס מאַכט חרב, ווי דערמאָנט פון דעם נביא דניאל, אין דידאָזיקע ווערטער: „און היילות וועלן זיך שטעלן אויף זיין זייט און זיי וועלן פאַראומרייניקן דאָס הייליקטום און די פעסטונג, און זיי וועלן אָפּטאָן דעם שטענדיקן קרבן, אן זיי וועלן אויפשטעלן די אומווירדיקייט וואָס מאַכט פאַרוויסטונג.“ — דניאל יא:31.

באַמערקט די אומבאַשטרייטבאַרע פאַקטן, וואָס שטיצן די שלוסן, אז די פעלקער-ליגע איז די „אומווערדיקייט פון פאַרוויסטונג.“ די בריטישע אימפעריע איז די זיבעטע וועלט-מאַכט און פאַלגלעך די באַהערשנדיקע מאַכט פון דער גאַנצער „קריסטנשאַפּט“, און שטן איז דער „גאָט פון דער איצטיקער

וועלט". (ב קאָרינטער ד: 4) דער קרבן דערמאָנט פון דעם נביא דניאל אין דער אומאויפהעריקער קרבן פון לויב און דינסט צו יהוה, דורכגעפירט פון זיינע געטרייע עדות, וועלכע זיינען אמתע נאָכפאלגער פון יעזוס קריסטוס. (עברים יג: 15) דורך דער צייט פונם וועלט־קריג האָט די אנגלאָ־אַמעריקאָנער אימפעריע־סיסטעם, ד. ה. די זיבעטע וועלט־מאַכט, אָדער די „קריסטנשאַפט“, אָפגעטאָן דעם אומאויפהעריקן קרבן, אָדער דינסט פון יהוהס עדות, דורך אָפשמעלן זייער ארבעט, און א סך פון יענע עדות זיינען אריינגעוואָרפן געוואָרן אין תפיסה און טייל פון זיי זיינען דער'הרג'עט געוואָרן. אין יענער צייט איז דער טייוול אַרויסגעוואָרפן געוואָרן פונם הימל, און וויסנדיק, אז די צייט ביז האַרמאַגעדאָן איז קורץ, ווען ער וועט מוזן קעמפן, האָט ער אָנגעהויבן צוניפּואַמלען אַלע נאַציעס פון דער „קריסטנשאַפט“ צו באַטייליקן זיך אין יענער גרויסער שלאַכט, ווי עס איז באַהויפט אין אַנטפּלעקונג יב: 12; טו: 13-16.

דער טייוול האָט זיך אַלעמאָל באַנוצט מיט דעליגיע, צו געבן זיינע שענדלעכע דריידלעך אַ דרויסנדיקן אַנציענדיקן אויסזען. און טוענדיק אזוי האָט ער אָפגענאַרט מיליאָנען ערלעכע מענטשן. אין יאָר 1918 און אידער די מלחמה האָט זיך געענדיקט, האָט די „נאַציאָנאַלע קאַמיטע פון קירכעס“ אַרויסגעגעבן אַ ביכל מיטן נאָמען „פעלקער־ליגע פּלאַנירט פאַר דיסקוסיע“. פון דעמדאָזיקן ביכל ווערן די פּאָלננדיקע ווערטער ציטירט:

„דאָס צוזאַמענאַרבעטן פון די פאַרכינדטע (אַליאירטע) איז געווען דער גרעסטער עקספּערימענט פון דער וועלט אין ברודערשאַפט“. „אין ענגלאַנד האָבן זיך דערקלערט צוגונסטן פון דער פּראָגראַם די מעכטיקע בריטישע אַרבעטער פאַרטיי, די אַנגליקאַנישע און פרייע קירכעס, געשעפטן און אַנדערע אָרגאַניזאַציעס“. „די אייפערדיקע פאַרטיידיקער פון דער פעלקער־ליגע זיינען דער פּרעמיער לאָיד דושאַרדוש, דער געוועזענער פּרעמיער אָסקוויט, וויסקאָונט בראַיס, וויסקאָונט גרעי, אַרטור באַלפור, דער ערצבישאָף פון קענטעבורי, און

הונדערטער אנדערע פראַמינענטע מענער און פרויען פון יעדער שיכט פון לעבן."

דער אָפּמאַך פון דער „פעלקער־ליגע" איז געשריבן געוואָרן פון דעם בריטישן גענעראַל סמאָטס. פּרעזידענט ווילסאָן איז געווען זיין הויפט־פירשפרעכער, און די גרויסע רעליגיאָניסטן האָבן באַקליידט די זאַך מיט מענטש־געמאַכטע „הייליקע קליידער". דער לאַנדאָנער „דעילי עקספרעס" פון 30סטן אפריל 1931 האָט געשריבן: „בריטאַניע איז די פעלקער־ליגע. מיר זיינען איר גרויסער כוח". די אינטער־נאַציאָנאַלע באַנקירן שטיצן די פעלקער־ליגע מיט זייער געלט. אַ סך פון די מעכטיקע אין יענער פינאַנציעלער מאַכט ווערן גערופן אידן; אָבער פאַקטיש זיינען זיי ניט קיין אידן. עס איז אמת, אַז זיי זיינען אָפּשטאַמלער פון דעם בלוט פון עברים, אָבער דאָס וואָרט „איד" אָדער „יהודי" מיינט באַמת איינעם, וואָס דינט און לויבט יהוה. די אינטערנאַ־ציאָנאַלע באַנקירן זיינען דאָס ניט. זיי האָבן געמאַכט נאָלד פאַר זייער נאָט. דער „ניו־יאָרק אַמעריקאַן" פון 8טן מערץ 1934 האָט פאַרעפנטלעכט דאָס פּאָלגנדיקע: „די אַרומ־כאַפּנדיקסטע פּראָפּאַגאַנדע־מאַשין, וואָס איז ווען ניט איז אויפגעשטעלט געוואָרן אין אַמעריקע, איז פאַרנומען איצט מיט אַ פאַרווך, אַרײַנצוזווינגען די פאַראייניקטע שטאַטן אין די פעלקער־ליגע און אין איר וועלט־געריכט, אַזוי פאַרעפנט־לעכט אַן אויספאַרשונג. געשטיצט פון פּאָנדן פון אומגע־פער 15,000,000 דאָלער, פאַרמעסט זי זיך אין אַ פאַרווך, צו קאָנטראַלירן די עפנטלעכע מיינונג דורך די שולן, ביב־ליאָטעקן, קירכעס און דורך די ציווילע און פּראָפּעסיאָנעלע אָרגאַניזאַציעס בנוגע דער פּראַגע פון אַמעריקעס אָנטייל־נעמען אין אינטערנאַציאָנאַלע ענינים."

רעליגיאָניסטן

די גייסטלעכע באַהויפטן, אַז זיי דינען נאָט און קריס־טוסן, און אפּשר זיינען טייל דאָ צווישן זיי, וועלכע פאַר־לאַנגען ערנסט, דאָס צו טאָן; אָבער זיי די הייליקע שריפטן

דערקלערן, זיי זיינען די דינער פון דעם יענעם, וועמען זיי דינען פאקטיש, אָדער גאָט אָדער דעם טייוול. (רוימער ו' 16) די פאקטן ווייזן, אז די גייסטלעכע, קאטוילישע און פראָטעס-טאָנטישע און אידן שטיצן אונטער און דינען דער פעלקער-ליגע, וואָס איז דעם טייוולס א פארטל, און אז זיי זיינען קעגן גאָטס קעניגרייך אונטער קריסטוסן, און אז זיי זיינען אַריינגעטראָטן אין א קאָנספּיראַציע קעגן דעם. (תהלים ב: 2, 3; פּס: 2-5) די פעלקער-ליגע איז געשטעלט געוואָרן פון די דאָזיקע אָרגאַניזאַציעס „אין דעם הייליקן אָרט“, ד. ה. „וואו דאָס דאַרף ניט זיין“, און דאָרטן שטייט עס אַלס דער במקום פון גאָטס קעניגרייך; און דאָס איז אַן אומד-ווערדיקייט אין די אויגן פון יהוה. נעמט אין אַכט טייל ווייטערדיקע באַווייזן. אַלס אַ באַקרעפטיקונג פון דערדאָזיקער באַהויפטונג: אין יאַנואַר 1919 האָט די פעדעראַציע פון קירכעס אַרויסגעגעבן די פּאָלגנדיקע באַקאַנטמאַכונג: „עס איז געקומען די צייט, צו אָרגאַניזירן די וועלט פאַר אמת, רעכט, גערעכטיקייט און מענשלעכקייט, צוליב דעם צוועק גאַרן מיר, אַלס קריסטן, די גרינדונג פון אַ ליגע פון פרייע פעלקער ביי דער קומענדיקער שלום-קאָנפּערענץ. אַזאַ ליגע איז ניט בלויז אַ שלום-פּלאַן: עס איז ענדער דער פּאָליטישער אויס-דרוין פון גאָטס קעניגרייך אויף דער ערד.“

די פּאָלגנדיקע ציטאַטן זיינען פון די אַרויסגעגעבענע באַריכטן פון דעם „פעדעראַלן קאָנציל פון קירכעס פון קריסט-טום“, נעמלעך: „די העכסטע האָפענונג פאַר דער צוקונפֿט איז אין דער פעלקער-ליגע. דאָס איז די איינציקע באַשטימטע זאַך פון ווערט, וואָס איז אַרויסגעקומען פון דער מלחמה. דער שלום פון דער וועלט און די האָפענונג פון דער מענטשהייט רוען אויף דער געהעריקער פאַרשטאַרקונג און די פונקציאָניר-רונג פון דער ליגע.“ קאַטאָליקן, פּראָטעסטאַנטן און אידישע גייסטלעכע פאַראייניקן זיך אין דעמדאָזיקן פאַרווה, ווי דאָס ווערט באַוויזן פון דעם פּאָלגנדיקן, ציטירט פון דעם דער-מאַנטן באַריכט: „איידער דער פאַריזער בונד איז דערשינען, האָט די איצטיקע קאָמיטע רעדאַקטירט און אַרויסגעגעבן אַ סעריע פון זעקס לעקציעס וועגן דער פעלקער-ליגע, וועלכע

איז פארשפרייט געוואָרן אין די קירכעס, און אַרום אַ הונדערט טויזנט עקסעמפלאַרן זיינען פאַרנוצט געוואָרן. די גאַנצע אַרבעט קאָסט אַרום הונדערט טויזנט דאָלער, און דורך דער קאָמיסיע וועגן אינטערנאַציאָנאַלער גערעכטיקייט און גוטן ווילן זיינען געוואונען געוואָרן אַ סך פירנדיקע פּראָטעסטאַנטישע רעליגיעס, און דורך דער קירכן-שלום-פאַראייניקונג און דער וועלט־אַליאַנץ זיינען די רוימישע קאַטאָליקן און די אידן צוגעצויגן געוואָרן, אזוי אז די נאַציאָנאַלע קאָמיטע פון די קירכעס וועגן די מאָראַלישע צילן פון קריג קאָן פאַרעכנט ווערן צו זיין וואַרשיינלעך די שטעלפאַרטערטער-דיקסטע קאָמיטע, וואָס האָט ווען-ניט-איז אין אַמעריקע גע-מאַכט אַ פאַרזוך, צו רעדן אין נאָמען פון דעם גאַנצן רעלי-גיעזן לעבן פון אונדזער פּאָלק. ווען די מלחמה איז געקור-מען צו אַ זיגרייכן סוף, האָבן מיר זיך גלייך אָנגעשלאָגן אויף דער נויטווענדיקייט, אָנצוהייבן אַרבעטן, צו העלפן בויען אַ נייע וועלט־אָרדענונג, אין וועלכער עס זאָל אוממעגלעך ווערן אויף אייביק, איבערצו'חזר'ן אַזאַ קאַטאַסטראָפּע פאַר דער ציוויליזאַציע". (באַריכט פאַר 1920, זייט 160) דידאָזיקע אָרנאַניזאַציעס ווערן אָפּגעהאַלטן, פון לייקענען איצט זייערע אייגענע ווערטער, וואָס באַוווּיזן, אז זיי נעמען אָן די ליגע אַלס אַ במקום פאַר גאָטס קעניגרייך.

דער באַריכט זאָגט ווייטער: „תיכף נאָך דער קאַנפּע-רענץ וועגן באַשרענקן די באַוואַפּנונג איז אַרויפגעשוואָומען די פּראָגע פון לאָזן וויסן דעם עולם וועגן אירע דערנריי-כונגען און זייערע באַדייטן, און וועגן פאַרויבערן זיך מיט דער צושטימונג פון דער עפּנטלעכקייט, וואָס זאָל פירן צו דער ראַטיפיקאַציע פון די אָפּמאַכן. דאָס איז דורכגעפירט געוואָרן אויף אונדזער געוויינלעכן אופן, אַ ספּעציעלער בריוו איז אַרויסגעשיקט געוואָרן צו אַלע לאָקאַלע קירכעס, וואָס זיינען אין דעם באַשטאַנד פון דעם פעדעראַלן קאָנציל. דערדאָזיקער בריוו איז אַרויסגעשיקט געוואָרן פון דער קירכן-שלום-פאַראייניקונג צוזאַמען מיט ענלעכע מיטטיילונגען פון דעם נאַציאָנאַלן קאַטאָלישן וואַויל-

זיין-קאנציל און פון די צוויי נאציאנאלע אָרנאָניאַציעס פון אידישע ראביים". באריכט פון 1922.

די פּעדראַציע פון קירכעס אָדער רעליגיאָניסטן האָבן לעצטנס געגרינדט אַ נייע אַקציע-געזעלשאַפט כדי אויסצו-שפּרייטן די פּראָפּאָגאַנדע פאַר דער פּעלקער-ליגע, און זיי רופן עס די פּעלקער-ליגע-אַסאָסיאַציע, אינקאָרפּאָרירט. איר פּרעזידענט איז איינער אַ רעימאָנד ב. פּאַסדיק. אין פּעברואַר 1934 האָט זי פאַרעפּנטלעכט אַ בריוו, אונטערגעשריבן פון איר פּרעזידענט, אויפּפאָדערנדיק דאָס אַמעריקאַנער פּאָלק, אַריינצוטערטן אין דער פּעלקער-ליגע; און, צווישן אַנדערע זאַכן, ווערן אין יענעם בריוו באַנוצט די אַזויקע ווערטער: "די זאַך פון דער פּעלקער-ליגע איז ביי היינטיקן טאָג מער נויטיק איר דער ווען-נייט-איז זינט איר גרינדונג... אין אַ וועלט, אַזאַ פּינאַ-טערע ווי די איצטיקע, פאַרוואָס פאַרלעשן דאָס איינציקע ליכט, וואָס איז פאַראַן?"

די הייליקע שריפטן דערקלערן אַז יעזוס קריסטוס און זיין קעניגרייך איז דאָס ליכט פון דער וועלט און איז די איינציקע האָפענונג פון דער וועלט. (יוחנן ח:12; מתיא יב: 18—21) אַזוינאָך זיינען די באַווייזן ענדגילטיק, אַז די פּאָר-שלעגער פון דער פּעלקער-ליגע האָבן פאַראַרזאָכט, אַז זיי זאָל זיך שטעלן אין דעם הייליגן אָרט, וואו זיי דאַרף ניט שטיין. באַהויפטנדיק, אַז זיי באַזיצט די גרויסע טונגל, צו זיין דאָס ליכט און די האָפענונג פון דער וועלט. די הייליקע אויפצייכנונג דערקלערט, אַז דאָס איז אַן אָפּשיילעכקייט אין גאָטס אויגן, און אַז דאָס איז דער גרויף, וואָס ברענגט פאַרוויסטונג, ווייל דאָס איז אויפגעשטעלט געוואָרן אַלס אַ במקום פאַר גאָטס קעניגרייך. די אַזויקע פּאַסטן זיינען איצט פאַרעפּנט-לעכט, דורך דעם נאָך פון גאָט, אַזוי אַז די געפאַנגענע אין די מענטשן פון גוטן ווילן, די יונדבס, זאָלן דערהאַלטן די וואָרונג, ווי זיי איז דערקלערט אין דעם וואָרט פון גאָט,

און אז זיי זאָלן אומגעזאמט זוכן דאָס איינציקע אָרט פון שוין און זיכערקייט.

אויגנשיינלעכער צוועק

די פעלקער־ליגע באהויפט, צו זיין דאָס ליכט פון דער וועלט; און דער אויגנשיינלעכער צוועק דערפון איז, צו גאראַנטירן וועלט־שלום און גוטן ווילן צווישן מענטשן; פאלגלעך פארייניקן זיך צוזאַמען קאמאָליקן, פראָטעסטאַנטן, אידן, קריסטלעכע וויסנשאפטלער, און אנדערע רעליגיאָניסטן, און פייערלעך שטימען זיי אויף, גאָרניט צו זאָגן איינער וועגן דעם צווייטן, וואָס קאָן פארורזאַכן רייבונג אָדער פארדרום, און דערפאר באַקעמפן און אַטאַקירן זיי יעדן איינעם, וואָס וואַגט, צו זאָגן דעם אמת וועגן דער אָנגעלעגנהייט. אין אנדערע ווערטער: זיי זיינען וויליק, צו אָפּפערן דעם אמת אין זייער פאָרווך, צו דערנרייבן שלום אין יעדן פרייז. קלאָר, דאָס איז שטנס אַ פאָרטל, צי דיִדאָזיקע מענטשן ווייסן דאָס, צי ניט. פאַר דעם צוועק, כדי דורכצופירן דעמאָזיקן פאָרטל, פרובירן די גרויסע ראַדיקאַל־פּאַראַציעס, צו באַשטימען, וואָס די מענטשן זאָלן אָדער זאָלן ניט הערן וועגן די הייליקע שריפטן, און זיי מאַכן באַקאַנט זייער צוועק, ניט צו דערלויבן, פאַר־שפּרייטן דורך דער ראַדיקאַ צו די מענטשן דאָס, וואָס קאָן פאַראורזאַכן אַ פארדרום צו וועלכער־גאָט־איז קירך־אַרגאַניזאַציע. דאָס איז אַ פאָליטישע באַוועגונג, וואָס באַהלאַט זיך הינטער אַ רעליגיעזן מלבוש און צוליב וועלכער אורזאָך אַ סך ווערן אָפּגענאַרט. דאָס איז אַ ווייטערדיקער באַווייז, אַז דערדאָזיקער פאָרטל שטאַמט ניט פון דעם מענטשן, נאָר אַז דער טייוול איז דער פאָטער פון דעם, און אַז ער מאַכט אַ פאָרווך, איינצושלעפּערן די פעלקער און האַלטן זיי אין אומוויסנקייט וועגן דעם אמת, בעת ער גייט אָן מיטן אויס־פירן זיין נידערטערעכטיקן פלאַן.

אַלס אַ ביישפּיל פון די מעטאָדן, וואָס ווערן באַנוצט, צו פאַרהיטן די מענטשן הערן דעם אמת, קאָן פאַרעכנט ווערן דער געזעצ־פּראָיעקט, וואָס דאַרף ערשט באַטראַכט ווערן פון

דער לעגיסלאטיווער קערפערשאפט פון דעם שטאַט ניו דזשורזי, וועלכער, אויב ער וועט פארוואנדלט ווערן אין א געזעץ, וועט מאַכן אוממעגלעך פאר וועמען-ניט-אין, צו דערציילן די מענטשן דעם פשוטן אמת פון גאָטס וואָרט בנוגע דער איצטיקער צייט פון גרויסער געפאר. מען באַהויפט, אַז דאָסדאָזיקע פאָרגעשלאָגענע פאָרלוימדונג-געזעץ איז צוליבן שוץ פון רעליגיעזע אָרגאַניזאַציעס און צוליב גאַראַנטירן די פרייהייט פן וואָרט. פונקט דאָס קעגנזעצלעכע שיינט צו זיין דער צוועק דערפון. אַן ענלעכער געזעץ-פראָיעקט איז פאָרגעשלאָגן אין דער ניו יאָרקער אַסעמבלי (געזעץ-געבנדיקע פאַרזאַמלונג) און אַן ענלעך פאָרגעשלאָגן געזעץ ליגט איצט פאַר די לעגיסלאטיווע קערפערשאפטן פון די פראָווינגס פון קאַנאַדע. דאָס אַליין איז אַ באַווייז, אַז דאָס פאָרגעשלאָגענע נייע פאָרלוימדונג-געזעץ בנוגע רעליגיעס שטאַמט ניט אָפּ פון ניו דזשורזי, נאָר אַז עס קוואַלט פון אַ סך שטאַרקערן קוואַל. דער אמתער צוועק פון דעם פאָרגעשלאָגנעם געזעץ איז, אַרויפצווינגען אַ שוויגן אויף אַלע עדות פון דעם אמת בנוגע גאָטס קעניגרייך, בעת אַ מעכטיקע אָרגאַניזאַציע, צו אונטערן מלבוש פון רעליגיע, באַוועגט זיך פאַר-ווערטס, צו פאַרכאַפן די גאַנצע מאַכט, וואָס איז איצט נאָך אין די הענט פון פאָלק. שטנס פאַרטעל איז, אָפּצוהאַלטן דאָס פאָלק פון העלן דעם אמת פון גאָטס וואָרט, און צו טאָן דאָס דורך פאַרשטאַפן די מיילער פון יעדן איינעם, וואָס וואָלט עדות-געזאַגט אַלס אַן עדות פאַר יהוהס נאָמען און פאַר די ברכות, וואָס זיין קעניגרייך וועט ברענגען דער מענטשהייט. איך וואָרן ווידער דאָס פאָלק, אַז די גרויסע שלאַכט פון האַרמאַגעדאָן איז זייער נאָענט, און אַז איצט נוצט דער שטן יעדן מיטל אין זיין מאַכט, אָפּצוהאַלטן די מענטשן פון אויסגעפינען די אורזאַך פון יענער שלאַכט, וואָס וועט זיין דער סוף דערפון, און וואָס איז דאָס איינציקע מיטל פון זיכערקייט פאַר די מענטשן. עס קאָן ניט עמוסטרירן קיין שום אורזאַך, צו באַשיצן די אמתע רעליגיע דורך געזעץ פון רכילות אָדער פאָרלוימדונג, ווייל דאָס, וואָס איז אמת, איז אָפּן פאַר דער דורכדרינגענדיקסטער קריטיק, און איז זיכער,

אַרויסצוקומען פּולשטענדיק אומבאַשעדיקט פון אַזאַ קריטיק. בלויז דער מעות זוכט אַ באַהעלטעניש פון דעם דורכדרינגענדיקן ליכט פון אמת. מיר גלויבן אין פּאַרטרויען יהוה און זיין קעניג, און אַז דער אמת וועט איצט ווערן דערהויבן, און אַז יעדער איינער וואָס שטעלט זיך איין אינגאַנצן פאַר געדעכטיקייט און אמת, וועט געפירט ווערן אין דעם זיכערן דרך.

וואָרנונג

זאָל דער געפאַנגענער קלאַס, וואָס איז איצט אין די פאַרשידנסטע קירכעס, און אַלע מענטשן פון גוטן ווילן אויף דער וועלט, נעמען אין אַכט די וואָרנענדיקע ווערטער פון ישוען, וועלכער האָט געזאָגט: „דער וואָס לייענט, זאָל ער פאַרשטיין“. דאָס קעניגרייך פון נאָט אונטער דעם משיח איז דאָ, און דער טייוול און זיינע אינסטרומענטן האָבן פאַראַרד זאָכט די פעלקער־ליגע, אַן אויסמידונג און אַ באַטרוגערישער במקום פון נאָטס קעניגרייך, צו שטיין דאָרט, וואו זי דאַרף ניט שטיין; און די דאָזיקע ליגע איז די „אַפּשיילעכקייט פון פאַר־וויסטונג, געשפּראַכן פון דניאלן, דעם נביא.“ דער פּאַסט, וואָס רעליגיעזע אָרגאַניזאַציעס שטיצן די פעלקער־ליגע, איז אַן ענדגילטיקער באַווויז, אַז אַזעלכע רעליגיעזע אָרגאַניזאַציעס זיינען קעגן יהוה נאָט און זיין קעניגרייך.

אויב איר האָט איינגעשטימט, צו דינען נאָט און דעם משיח, און אויב איר נאָרט, צו קריגן גנאָד פון דעם קעניג רייך־פון נאָט און דינען אים, דאַן זייט איר „אין יהודה“, ד. ה. איר זייט אין יענעם האַרץ־צושטאַנד, וואָס איז אויף נאָטס זייט. זעט איר דעם אמת? און דערבליקט איר דעם „גרויל“ שטיין דאָרט, וואו ער דאַרף ניט שטיין? דאַן, זאָגט יעזוס, דער קעניג: „אַנטלויפט אין די בערג!“ פאַר־זאָמט ניט, ניערט אַנטלויפט איצט, ווייל אין זייער אַ קורצער צייט וועלן די גרויסע צרות פון האַרמאַנעדאָן זיין איבער דער וועלט, און דאַן וועט עס זיין צו שפּעט צו אַנטלויפן. ווי אזוי קאָנט איר אַנטלויפן? דורך שטעלן זיך אָן מורא און ארמזווייפל־האַפּט אויף דער זייט פון נאָט און זיין קעניג.

רייך אונטער קריסטוסן, און דורך אנטזאגן זיך איינזיין אויף קאמפראמיסן מיט דער שטנס-איינריכטונג. אויב איר זייט אין וועלכער-ניט-איז פאליטישער קירך, טרעט ארויס און אנטזאגט זיך, צו האבן עפעס געמיינשאפטלעכעס מיט די דאָ-זיקע אומגערעכטע אָרגאניזאציעס. אויב איר זייט אין דער וועלט, (דאָס הייסט ניט קיין מיטגליד פון וועלכער-ניט-איז רעליגיע-אָרגאניזאציע), און אויב איר זייט פון גוטן ווילן צו נאָט, זאָל עס באַוואוסט זיין, אַז איר זייט אויף דער זייט פון יהוה נאָט און זיין קעניגרייך, און זייט פליסיק, אייפער-דיק, צו דערציילן אַנדערע וועגן דעם. — אַנטפּלעקונג כב: 17.

עס זיינען פאַראַן, אָן צווייפּל, געוויסע ערלעכע און גע-וויסנהאַפּטע פריידלעכע אין דידאָזיקע קירכעס, וואָס האָבן נאָך ניט געזען, אַז דעם שטנס במקום פאַר דעם קעניגרייך פון נאָט איז די אויבנדערמאָנטע גאָטלאָזע פאַרבינדונג. אויך זיינען פאַראַן געוויסע אויפריכטיקע מענטשן אין דידאָזיקע אָרגאניזאציעס, וואָס האַלטן דאָרט הויכע אַמטן, און דידאָזיקע אָרגאניזאציעס ווערן סימבאָליזירט מיט אַ הויז. יענע, וואָס זיינען אין די הויכע שטעלונגען, ווערן בילדלעך דערמאָנט אַלס די זייענדיקע אויפן „דאָך“; און צו זיי זאָגט יעזוס: „זאָל יענער, וואָס איז אויפן דאָך, ניט אַרונטערגיין, צו נעמען וואָס-ניט-ראַז אַרויס פון זיין הויז.“ (מתיא כד: 17). אין אַנדערע ווערטער: טיילט זיך פּולשטענדיק אָפּ פון די אומד-הייליקע אָרגאניזאציעס און נעמט פון זיי נאָרניט מיט זיך. ווען איר זעט דעם אמת, נידערט ניט אַראָפּ, צו נעמען עט-וואָס, וואָס איר אפּשר פאַרלאַנגט מיטצונעמען פון דער אָרגאניזאציע; נייערט אַנטלויפט תיכף צו נאָטס קעניגרייך און ציט די אויפמערקזאַמקייט פון אַנדערע, צו פאַררייניקן זיך מיט אייך אין אייער אַנטלויפן.

איר זייט אפּשר אַ מיטאַרבעטער פון אַ וואוילטעטיקייט-געזעלשאַפט און דינט געוויסנהאַפּטיק אונטער דער אויב-זיכט פון אַ קירך-אָרגאניזאציע; און דורך אייערע קליידער דערקענט מען אייך אַלס אַזעלכע. צו אייך זאָגט יעזוס: „ווען איר זעט דעם גרויל, וואָס מאַכט חרוב, שטיין אין דעם הייליקן אָרט, וואו ער דאַרף ניט שטיין, דאַן אַנטלויפט;

וואַרנונג, צו אַנטלויפן איצט. זייט 52.

און זאָל יענער, וואָס איז אין פעלד, ניט אומקערן זיך, צו נעמען זיין מלבוש". פרובירט ניט, צו נעמען מיט זיך אייער אידענטיפיקאציע אלס א וואוילטעטיקער קירך-ארבעטער, ווייל יענע אָרגאניזאציע איז א טייל פון דער וועלט שטנס, און דער האָר זאָגט צו אייך: „האלט זיך פלעקלאָז פון דער וועלט, ווייל די וועלט איז נאָטס שונא". (יעקב א: 27; ד: 4) עם קאָן ניט זיין קיין שום געמיינשאַפטלעכעס צווישן דער אָרגאניזאציע, פון וועלכער שטן איז דער נאָט, און דעם משיחס קעניגרייך; פאָלגלעך איז עם געשריבן אין די הייליקע שריפטן: „וואָס פאַר אַינשטימיקייט האָט דער משיח מיט בליעלן?, אָדער וואָס פאַר אַ חלק האָט דער גלויביקער מיט אַן אומגלויביקן? דעריבער קומט ארויס פון צווישן זיי, און זייט אָפגעטיילט, זאָגט דער האָר, און רירט ניט אָן די אומריגע זאָך; און איך וויל אייך אויפֿ-נעמען. — ב קאָרינטער ו: 15, 17.

אין די קירכן-אָרגאניזאציעס זיינען פאַראַן עטלעכע, ווע-מען איר האָט געלערנט, און וועלכע דערוואַרטן פון אייך הילף, און דערפאַר רעדט איר וועגן זיי ווי וועגן אייערע „קינדער". מען קאָן אייך זאָגן, אַז „איר מוזט פאַרבלייבן אין די קירכן-אָרגאניזאציעס און אַזוינאָך טרייסטן און העלפֿן יענע, וואָס זיינען אייערע „קינדער". אלס ענטפער דערצו זאָגט יעזוס צו אייך: „ווי צו די שוואַנגערע און צו די זויגנדע אין יענע טעג!"—מתיא כד: 19.

די „ווינטער-צייט" איז די שווערע צייט, און די צייט, ווען דער גרויסער קאמף גייט אָן. דאָס סימבאָליזירט די צייט פון האַרמאָנעדאָן. דער „שבת-טאָג" איז די צייט, ווען די גאַנצע אַרבעט פון אויפקלערן אַנדערע וועגן דעם אמת בנוגע דעם קעניגרייך איז אָפגעטאָן. פאָלגלעך איז אין דיי דאָזיקע צייטן צו שפעט צו אַנטלויפֿן; דערפאַר זאָגט יעזוס: „טוט תפילה, אַז אייער אַנטלויפֿן זאָל ניט זיין אין ווינטער, אָדער אינם שבת: ווייל דאָן וועט זיין אַ גרויסע נויט, אַזא וואָס איז ניט געוועזן זינט דעם אָנהיים פון דער וועלט ביז דער איצטיקער צייט, און וועט אויך ניט מער זיין." (מתיא

כד:20,21) ווען איר זעט דידאָזיקע אמתן, וואַרט ניט.
אַנטלויפט איצט!

בערג

וואָס איז דער באַדייט פון ישועס ווערטער, געווענדט צו די געפאַנגענע אין די קירכעס, און צו די מענטשן פון גוטן ווילן, נעמלעך: „אַנטלויף איצט אין די בערג“? דאָס וואָרט „בערג“ איז אין מערצאָל. אין די הייליקע שריפטן איז „באָרג“ אַ סימבאָליש וואָרט, וואָס שטעלט מיט זיך פאַר גאָטס איינריכטונג. דורך זיין נביא דניאל, אין קאפיטל צוויי, ניט גאָט די לייזונג צו דער זאך. יהוהס אוניווערסאַלע אָרגאַניזאַציע איז געגליכן צו אַ גרויסן „באָרג“, און ישוע המשיח, זיין געזאַלכטער קעניג, איז געגליכן צו אַ שטיין.

גאָט האָט דערקלערט זיין צוועק, פאַרצוברענגען אַ „זאַמען“, דורכצופירן זיין ווילן און אויפשטעלן אַ קעניגרייך, צו רעגירן די וועלט, וועלכער צוגעזאַגטער זאַמען איז קריסטוס, דער קעניג. צווישן די זינבילדער, באַנוצט אין די הייליקע שריפטן און באַשרייבנדיק דאָס קעניגרייך אונטער קריסטוס, איז פאַראַן דידאָזיקע דערקלערונג: „דער שטיין, וואָס די בויער האָבן פאַרוואָרפן, איז געוואָרן דער הויפט־עקשטיין. דאָס איז דעם האַרס טואונג; דאָס איז וואונדערלעך אין אונדזערע אויגן.“ (תהלים קיח:22,23) קריסטוס, דער קעניג, איז דער „גרונט־שטיין“, דער „טייערער עק־שטיין“ פון יהוהס הויפט־אָרגאַניזאַציע. (ישעיה 16:28) אין דניאלס נביאות שטייט עס געשריבן: „דער שטיין איז אויסגעשניטן געוואָרן פון דעם באָרג אָן הענט“, מיינענדיק, אַז יהוה גאָט ברענגט אַרויס פון זיין אוניווערסאַלער איינריכטונג דעמדאָזיקן שטיין, זיין געזאַלכטן קעניג, און אַז ער טוט דאָס אָן נוצן מענטש־לעכע הענט. דאָס ווערט געטאָן דורך גאָטס קראַפט. די נביאה זאָגט דאָן: „דער שטיין... איז געוואָרן אַ גרויסער באָרג, און גאָט אָנגעפילט די גאַנצע ערד.“ (דניאל ב:34,35) דער שטיין איז דער קעניג פון יהוהס הויפט־אָרגאַניזאַציע, דער הויפט פון דעם קעניגרייך איז יעזוס קריסטוס; און דעם

דער גערעכטער הערשער

משיחם מלכה הייסט „בארג ציון“, דאָס וואוינארט פון יהוה. אַזוינאָך זיינען דערקענט דער גרויסער „בארג“, אָדער יהוהס אַניווערסאַלע אָרגאַניזאַציע, און זיין קעניגרייך אונטער ישוען הייסט אויך א „גרויסער בארג“.

אין דער נביאות פון דניאל איז דעם שטנס אָרגאַניזאַציע סימבאָליזירט דורך א שרעקלעכע מעטאָלישע סטאַטוע, וואָס „דער שטיין“, נאָרוואָס באַשריבן, פאַרניכט. די מלכים און אנדערע רעגירער פאַרייניקן זיך צוזאַמען אין קעגנערשאַפט צו גאָט און זיין קעניגרייך אונטער קריסטוסן, ווי עס שטייט אין תהלים ב:3,2: „די מלכים פון דער ערד שטעלן זיך אויף, און די הערשער באַראָטן זיך צוזאַמען קעגן גאָט און זיין געזאַלכטן, זאָגנדיק: לאַמיר צערייסן זייער בונד און לאַמיר פון אונדו אַראָפּוואַרפן זייערע שטריק“. דאָס איז די צייט, ווען די פאַרניכטונג קומט פאַר; און די נביאה פון דניאלן, וואָס אידענטיפיצירט דעם שטיין און די קעגנער-רישע הערשער, באַווייזט, אז דעם משיחם מלכה ווערט א „גרויסער בארג“ און פאַרניכט די וועלט-רעגירער; ווי עס שטייט געשריבן: „און אין די טעג פון די דאָזיקע מלכים וועט דער גאָט פון הימל אויפשטעלן א קעניגרייך, וואָס וועט קיינמאָל ניט אונטערגיין, וועמעס הערשאַפט וועט ניט איבער-געלאָזט ווערן צו אן אנדער פּאָלק; ניערט עס וועט אין שטיקלעך צעברעכן און פאַרלענדן אַלע די דאָזיקע קעניגרייכן; אָבער עס אַליין וועט בלייבן אויף אייביק“. (דניאל ב:44) די דאָ פאַרויסגעזאָגטע פאַרניכטונג וועט געשען אין דעם אַלמעכטיקנס מלחמה פון האַרמאַגעדאָן.

דער קלאַס פון די „גרויסע מענגע“, וואָס הייסט „גע-פאַנגענע“ אין די קירכן-אָרגאַניזאַציעס, מוז קריגן לעבן, אויב זיי דאַרפן עס קריגן, אַלס נייטיקע באַשעפענישן, און זיי וועלן דינען פאַר דעם טראָן פון קריסטוסן אין הימל און זיי וועלן אָנגעהערן דורכדעם צו גאָטס אומזעבארער איינריכ-טונג אָדער „בארג“. (אַנטפּלעקונג ז:13-15) די מענטשן פון גוטן ווילן, באַוואוסט אַלס „די יונדבס“, מוזן קריגן לעבן אויף דער ערד אַלס מענטשלעכע באַשעפענישן און מוזן זוכן לעבן אין יהוהס אָרגאַניזאַציע, וואָס קומט צו זיי דורך

יעזום קריסטוס; און דעריבער מוזן די דאָזיקע קלאַסן זוכן און געפינען שוין אין ביידע בערג. (רוימער ו:23) יענע, וואָס זעען איצט „די אָפּשיילעכקייט פון פאַרוויסטונג“, דעם טייוולס במקום פאַרן קעניגרייך, שטיון וואו עס דאַרף ניט, זיינען פון יעזום באַפוילן, צו אַנטלויפן אין „די בערג“, ד. ה., צו גאָט און צו קריסטוס, ווייל אין יהוהס אָרגאַניזאַציע אונטער דעם משיחן איז דאָס איינציקע אָרט פון שוין און זיכערקייט. זיי מוזן זיך איילן, צו שמעלן זיך איננאַצן אויף גאָטס זייט. און פאַרוואָס? יעזום ענטפערט: „ווייל דאָן וועלן זיין גרויסע אַנגסטן, אַזעלכע וואָס זיינען ניט געווען זינט דעם אָנהייב פון דער וועלט ביז היינטיקן טאָג, און וועלן אויך ניט מער זיין.“ (מתיא כד:21) דאָס זיינען די לעצטע צרות, און קיינמאָל ניט ווידער וועט ליידן זיך אויפהויבן. — נחום א:9.

די גרויסע צרה

די גרויסע צרה איז די שלאַכט פון האַרמאַנעדאָן. די הייליקע שריפטן ווייזן אָן, אז דאָס פּאַלנדיקע וועט זיין דער אופן, ווי אזוי די שלאַכט וועט אָנגיין: די אָרגאַניזאַציע פון שטן באַלאַגערט ירושלים, וואָס מיינט סימבאָליש גאָטס אָרגאַניזאַציע, ד. ה., יענע וואָס זיינען אויף דער זייט פון יהוה. דאָן טרעט יהוה אַרויס צו קעמפן פאַר זיין פּאַלק, און עס איז יעזום קריסטוס וואָס פירט די אַרמיי פון יהוה גאָט אין דעמדאָזיקן קאַמף. דער ערשטער טייל פון דער שלאַכט וועט זיך ענדיקן מיטן פאַרניכטן די בעסטיאלע הערשאַפט אויף דער ערד; דאָן וועט נאָכפּאַלגן די פאַרניכטונג פון דעם „לאַנד מגוג“, וואָס מיינט די בייזע גייסטער, וואָס זיינען פאַרזייגיקט מיטן טייוול; און דאָן, נאָכדעם ווי דער טייוול האָט דערזען זיין איינריגטונג באַזיגט און צעפּאַלן, טרעפט אים זיין אייגענער שיקוואַל; ווי עס שטייט געשריבן: „יעזום קריסטוס כאַפּטאָן דעם דראַכן, ד. ה., יענע אַלמע שלאַנג, וואָס איז דער טייוול און שטן, און בינדט זי מיט אַ קייט און וואַרפט זי אַרײַן אין דעם טיפּסטן אָפּגורנד.“ די דאָזיקע זאך איז דערקלערט אויספירלעך אין דעם בוך

„צוגרייט“, וועלכן יעדער איינער, וואָס האָט ליב גאָט, דארף אויפּמערקזאַם שטודירן, צוזאַמען מיט דער ביבל.

די ווערטער פון יעזוס קריסטוס, נעמלעך, „זאָלן יענע, וואָס זיינען אין יהודה, אנטלויפן אין די בערג“, באַציען זיך ניט צו יהוהס עדות, דעם געזאַלפטן רעשט, צוליב דער אורזאַך, וואָס די דאָזיקע זיינען שוין פולשטינדיק אָפּגעטוילט פון שטנס איינריכטונג. די פאַרפליכטונג איז אַרויפגעלייגט אויף דעם רעשט, אַוועקצוגיין און אייפערדיק צו פריידיקן די גוטע בשורה בנוגע דעם משיחס קעניגרייך און וואָרענען יענע, וואָס האָבן אַן אויער צו הערן. שטן און זיינע פאַר טרעטער אויף דער ערד שמעלן זיך ביטער קעגן יהוהס עדות, צוליב דעם וואָס זיי פאַרשפרייטן דעם אמת, און פאַר קיין שום אַנדער אורזאַך. ניט קוקנדיק אויף אַלע קעגנערשאַפטן, און איינשמעלנדיק אַפילו זייערע לעבנס, מוזן יהוהס עדות פאַרזעצן, צו דערציילן דעם אמת. יעדער איינער, וואָס האָט אַן אמתן פאַרלאַנג, צו זיין אויף דער זייט פון יהוה גאָט, מוז איצט באַצייכענען זיין אָביזכט, דורך שמעלן זיך אויף דער זייט פון גאָטס אָרגאַניזאַציע. מיט דעמדאָזיקן וויסן אָדער דערדאָזיקער אינפאַרמאַציע פאַרזאָרגט דער האַר יעדן איינעם, וואָס פאַרלאַנגט הילף אין אַנטשיידן, אויף וואָס פאַר אַ דרך זיך פאַרנעמען, ווייל איצט איז די צייט פאַרן פאַנאַנדערשייד פון די מענטשן. (מתיא כה: 46-81) דערייַ בער, אויב איר זעט אָדער דערבליקט, אַז דער טיוול האָט פאַרזאָכט זיין דריידל, די פעלקער-ליגע, אויפצושטיין אינם אָרט פון גאָטס משיחיש קעניגרייך, דאַן לאָזט אייך וואָרענען, אַז איר זאָלט אנטלויפן צו יהוהס אָרגאַניזאַציע, און אַז איר זאָלט עס טאָן אומגעזאַמט.

אין קורצן האָט איר דאָס פאַלגנדיקע בילד: יעזוס קריסטוס, דער גערעכטער הערשער פון דער וועלט, שיקט אַרויס די בשורה פון וואָרנונג; ער באַפעלט זיינע געטרייע עדות אויף דער ערד, צו דערקלערן די דאָזיקע בשורה, כדי זי זאָל ווערן באַקאַנט צו די געפאַנגענע, וואָס זיינען אין די קירכן-אָרגאַניזאַציעס, און צו די יונדבס, וואָס זיינען די מענטשן פון גוטן ווילן אויף דער ערד דרויסן פון די קירכן

אַרנאַניזאַציעס; די אָפּשיילעכקייט וואָס ברענגט פאַרוויסטונג
 איז די פעלקער-ליגע, ווייל זי איז דאָס, וואָס איז אַרויסגע-
 בראַכט געוואָרן פֿונם שטן און געמאַכט געוואָרן, אויפצו-
 שטיין אין דעם אָרט פֿון און אָנשטאַט נאָטס קעניגרייך אונ-
 טער דעם משיח; די קעגנוואַרט באַצייכנט די צייט, ווען
 יענע, וואָס גארן צו זען דאָס קעניגרייך פֿון נאָט און לעבן
 אונטער אים, מוזן הערן די בשורה פֿון וואָרנונג און אַנט-
 לויפֿן צו דעמדאָזיקן קעניגרייך אַלס צו דעם איינציקן פֿלאַץ
 פֿון שוין. דעריבער זאָגט ישוע: „אַנטלויפט איצט!“; און
 טוענדיק אזוי אַנטלויפט איר מיט אייער לעבן. אויב איר
 באַווייזט איצט אייער געטריישאַפט צו נאָט און זיין קעניג-
 רייך, וועט איר לעבן און האָבן אַ טייל אין דעם רעכטפאַרטיקן
 דעם הייליקן נאָמען פֿון יהוה.

דאסדאזיקע ביכל

איז איינס פון דער פאלגנדיקער רשימה

אין אידיש (און אין א סך אנדערע שפראכן):

דאס קעניגרייך, די האפענונג פון דער וועלט

אין א סך שפראכן (נאך ניט אין אידיש):

ווער איז גאט?	צוריק-אויפבוי פון דער וועלט
וואס איז אמת?	צעטיילן די מענטשן
זיינע ווערק	דער אנטלויף צום קעניגרייך
גוטע בשורות	דער קריזיס
מלאכים	אומטאלערפאנין
די שליסלען פון הימל	אורזאך פון טויט
וואס איר דארפט	וואו זיינען די טויטע?
געזונט און לעבן	יענע וועלט
היים און גליק	הינטערן קבר
פרייהייט	הימל און פרודור
	די לעצטע מלחמה

דידאזיקע אלע ביכלעך זיינען און שיינע הילעס, און אילוס-טריט אין קאלירן; אימלעכס ביכל האט 64 זייטן, צעטיילט אין פינף אדער זיבן באזונדערע אפהאנדלונגען, וואס פארענטפערן בקיצור פראגעס פון דער ביבל, וואס זיינען ביז איצט געווען די פארפלאגטערטסטע פאר יעדן איינעם. אימלעכס פון דידאזיקע ביכלעך קאן מען קויגן פאר 5 סענט. אויב איר קלייבט אויס 6 ביכלעך, קאנט איר זיי קויגן פאר 25 סענט; אדער 13 ביכלעך פאר 50 סענט. שיקט א פאסט-געלט-אנווייזונג אדער מארקעס; דאס ביכל וועט ארויסגעשיקט ווערן, אן עקסטרא-פאסט-קאסטן צו יעדן אדעס, אומעטום.

THE WATCH TOWER

117 Adams St., Brooklyn, New York, U. S. A.

זייט אזוי גוט און שרייבט צו אונדזער אפטיילונג-קאנטאר פון אייער לאנד וועגן די קאסטן פון אונדזער ליטעראטור אין אייער לאנד.

רעכטפארטיקונג

א וואונדערבארע דערקלערונג פון נאָטס נבואה, ווערט געגעבן דורך זיין נביא יחזקאל, אנטפלעקנדיק דאָס, וואָס מוז געשען אינניכן.

א פייערלאַכע וואָרנונג דער „קריסטלאַכער“ וועלט, אירע הערשער און פירער און דער נאַנצער וועלט, זאָגט אָן נאָטס שוין אָנגעצייכנטן משפט איבער אַלע, וואָס האָבן דעם נאָמען פונם אויבערשטן געשענדעט.

זי מאַכט באַקאַנט וועגן דער גרויסער צרה, וואָס וועט תּכּף באַפּאַלן די וועלט, און ווי אזוי מען קאָן ווערן אויס־געהיט און באַשיצט און ווי אזוי מען קאָן ווערן דורכגעפירט אומבאַשעדיקט דורך דערדאָזיקער גרויסער נויט.

זי דערקלערט, ווען און אויף וואָס פאַראַ אופן יהוה נאָט וועט באַווייזן, ריינוואַשן און רעכטפארטיקן זיין וואָרט און זיין הייליקן נאָמען, אויפריכטן און בענטשן זיין געהאָר־זאַמען באַשאַף און פאַרוואַנדלען די וועלט אין אַן אָרט פון אייביקן שלום און אייביקער פרייד. יעדער אינטעליגענטער מענטש דאַרף קענען דעם אינהאַלט פון דעמדאָזיקן בוך. עס איז אַרויסגעגעבן געוואָרן אין ענגליש, דייטש און אַנדערע שפּראַכן; איינגעבונדן, 352 זייטן, פאַרטאָ פריי, ענגלישע אויסגאַבע 30 סענט, דייטשישע אויסגאַבע 35 סענט.

The Watch Tower, 117 Adams St., Brooklyn, N. Y.

די בשורה פון גאָמס קעניגרייך אויף דער ערד

איז די וויכטיקסטע און דערקווינדיקסטע דערקענטניש, וואָס וועלכער ניט איז מענטש קאָן באַזיצן.

זי איז די וויכטיקסטע, ווייל זי איז אַ דירעקטע שליוות פון דעם גרויסן באַשאַפער, און אַנטפֿלעקט זיין באַשלוס וועגן דער מענטשהייט, און דאָס איז דאָך פאַר יעדן מענטש אַ פראַגע פון לעבן אָדער טויט.

דערקווינדיק איז די בשורה, ווייל זי דערקלערט אויס־פירלאַך גאָמס באַשלוס אויסצוראָטן פון דער ערד אלע זינד, אלע זאָרגן, אלע קראַנקהייטן, אלע אונטערדריקונגען און דעם טויט; און צו געבן יעטוועדן, וואָס פּאַלגט גאָט, געזונט, גליק, וואוילשטאַנד און אייביק לעבן אויף דער ערד.

פאַרוואָס זאָלט איר פאַרשווענדן אייער צייט מיט דער נישטיקער, אייטלער פּילאָסאָפּיע פון מענטשן אָדער מיט דעם קינדישן פּלאַפּלען פון די וועלטלאַכע חכמים, וועמעס חכמה איז נאַרישקייט ביי גאָט, אַז איר קאָנט געפינען אין ריכטער ראַטערפאַרדס 14 ביכער אַ קלאַרע און אַ פּולשטענדיק איי־בערצייגנדיקע דערקלערונג וועגן גאָמס כּונה, אזוי ווי עס איז פאַרצייכנט אין דער ביכל?

ריכטער ראַטערפאַרדס ביכער

די האַרץ פון גאָט, באַפרייאונג, באַשאַפּ, דאָס שלוס־מאַכן, רעגירונג, נבואה, ליכט (אין צוויי בענד), רעכט־פאַרטיקונג (אין דריי בענד) באַוואַרונג, צוגרייט און יהוה האָבן אין אַ קורצער צייט דערגרייכט דעם דערשטוינענדיקן פאַרשפּרייט פון איבער 178 מיליאָן עקזעמפּלאַרן.

דידאָזיקע ביכער וועמענס אויסזען ווערט געגעבן אויף דער הילדע פונם איצטיקן ביכל, קאָסטן, אלע 14 צוזאַמען (פאַרטאָ פריי) \$3.50 אין דער ענגלישער שפּראַך, און \$4.70 אין דער דייטשישער שפּראַך און אין אנדערע שפּראַכן.

The Watch Tower, 117 Adams St., Brooklyn, N. Y.

The Headquarters of the
WATCH TOWER BIBLE & TRACT SOCIETY

and the International Bible Students Association
 are located at

117 Adams Street, Brooklyn, N. Y.

Address of the Society's branches
 in other countries:

Argentina,	Calle Cramer 4555,	Buenos Aires
Australia,	7 Beresford Rd.,	Strathfield, N.S.W.
Austria,	Halbgasse 26,	Vienna VII
Belgium,	66 Rue de l'Intendant,	Brussels
Brazil,	Av. Celso Garcia 951,	Sao Paulo
British Guiana,	Box 107,	Georgetown, Demerara
Canada,	40 Irwin Ave.,	Toronto 5, Ont.
Chile,	Avda. Buenos Aires 80, (Blanqueado)	Santiago
China,	Box 1903,	Shanghai
Czechoslovakia,	Tylova ul. 16,	Praha-Smichov
Denmark,	Sondre Fasanvej 56,	Copenhagen
England,	34 Craven Terrace,	London, W. 2
Estonia,	Suur Tartu - Maantee 72-3,	Tallinn
Finland,	Vainamoisenkatu 27,	Helsinki
France,	129 Faubourg Poissonniere,	Paris IX
Germany,	Fuchsberg 4/5,	Magdeburg
Greece,	Lombardou 44,	Athens
Hawaii,	Box 681,	Honolulu
Holland,	Camplaan 28,	Heemstede
India,	40 Colaba Rd.,	Bombay 5
Jamaica, B.W.I.,	151 King St.,	Kingston
Japan,	53 Ogikubo, 4-Chome,	Suginamiku, Tokyo
Java,	Post Box 59,	Batavia Centrum
Korea,	1-129 Sedaimon-Cho,	Seoul
Latvia,	Cesu Iela 11 Dz. 25,	Riga
Lithuania,	Aukštaičiu g-ve 8, b. 1,	Kaunas
Mexico,	Calzada de Melchor Ocampo 71,	Mexico, D.F.
New Zealand,	Box 252,	Wellington
Norway,	Inkognitogaten 28, b.,	Oslo
Philippine Islands,	1132 Rizal Ave.,	Santa Cruz, Manila
Poland,	Rzgowska ul. 24,	Lodz
Rumania,	Str. Crisana No. 33,	Bucuresti 2
South Africa,	Boston House,	Cape Town
Spain,	Calle de Cadarso 11,	Madrid
Straits Settlements,	Post Box 566,	Singapore
Sweden,	Luntmakaregatan 94,	Stockholm
Switzerland,	Allmendstrasse 39,	Berne
Trinidad, B.W.I.,	Box 194,	Port of Spain
West Africa,	71 Broad St.,	Lagos, Nigeria
Yugoslavia,	Visegradska ul. 15,	Beograd

Please write direct to the Watch Tower Bible & Tract Society at the above addresses for terms on our literature in those countries. Some of our publications are printed in 60 languages.

